

MASARYKOVA UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra fyziky, chemie a odborného vzdělávání

Další vzdělávání učitelů střední školy
Diplomová práce

Brno 2016

Vedoucí práce: Ing. Pavla Stejskalová

Vypracovala: Bc. Zuzana Plášilová
Koželská

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, s využitím pouze citovaných literárních pramenů, dalších informací a zdrojů v souladu s Disciplinárním řádem pro studenty Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.“

V Brně dne 29. března 2016

Bc. Zuzana Plášilová Koželská

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat Ing. Pavle Stejskalové za vedení a odbornou pomoc při vypracování diplomové práce. Také bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří mi poskytli informace potřebné k dokončení práce.

Bibliografický záznam

PLÁŠILOVÁ KOŽELSKÁ, Zuzana. *Další vzdělávání učitelů střední školy*: diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra fyziky, chemie a odborného vzdělávání, 2016. 73 l, přílohy 14 l. Vedoucí diplomové práce Ing. Pavla Stejskalová.

Anotace

Diplomová práce *Další vzdělávání učitelů střední školy* je zaměřena na základní charakteristiky vzdělávání, další vzdělávání pedagogických pracovníků. Cílem této diplomové práce je objasnit definici vzdělávání a učení dospělých v rámci celoživotního učení. Hlavním smyslem této práce je blíže seznámit s problematikou dalšího vzdělávání učitelů v kontextu konkrétní školy. Praktická část zjišťuje, jaké postoje mají učitelé střední školy k účasti na vzdělávacích programech určených pro pedagogické pracovníky.

Klíčová slova

vzdělávání dospělých, celoživotní učení, střední škola, další vzdělávání pedagogických pracovníků, vzdělávací instituce, kariérní řád

Abstract

Diploma work: *Further education of the teachers at secondary school* is focused on the basic characteristics of the education, further education of pedagogical workers. The aim of this work is to explain the definition of the education and learning of adults in the context of lifelong learning. The main purpose of this work is close introduction of advanced education of teachers in the context of a particular school. The practical part is aimed at the attitudes teachers have to participate in training programmes designed for teachers.

Keywords

education of adult, lifelong learning, secondary school, further education of pedagogical workers, educational institutions, career regulations

Obsah

Úvod.....	7
1 Vymezení základních pojmů	8
1.1 Vzdělávání.....	8
1.2 Vzdělávání dospělých	8
1.3 Andragogika, její vznik a vývoj	9
1.4 Celoživotní učení a vzdělávání	11
1.5 Vývoj andragogiky u nás	15
2 Legislativa vzdělávání v ČR.....	15
2.1 Legislativa dalšího vzdělávání pedagogů.....	16
2.2 Komunitární programy dalšího vzdělávání	19
2.3 Kariérní růst učitelů, kariérní řád	22
2.4 Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).....	27
2.5 Vzdělávací instituce pro další vzdělávání učitelů	28
3 Profil Střední školy a Vyšší odborné školy cestovního ruchu	31
3.1 Dlouhodobý plán DVPP Střední školy a Vyšší odborné školy cestovního ruchu	33
4 Empirická část.....	34
4.1 Kvantitativní šetření	34
4.2 Cílová skupina.....	34
4.3 Realizace kvantitativního výzkumu	35
4.4 Vyhodnocení kvantitativního šetření	36
4.5 Shrnutí výsledků výzkumu.....	61
4.6 Přínos výsledků pro pedagogickou praxi	63
Závěr	66
Resumé.....	67
Seznam použitých obrázků	68
Použitá literatura a elektronické zdroje	70
Přílohy.....	73

Úvod

Učitelé patří bezesporu mezi ty profese, kde je třeba se neustále vzdělávat. Objevují se neustále nové trendy, nové výukové metody, zvyšují se nároky v oblasti digitálních technologií a mění se obsah vzdělávání. Významně roste důležitost stálého, nekončícího vzdělávání v důsledku modernizačních a inovačních trendů. Hovoří se zde o nezbytnosti neustálého vzdělávání. Další odborné vzdělávání je chápáno jako předpoklad osobní a společenské prosperity.

Ve své práci se zaměřím na problematiku dalšího vzdělávání učitelů. Teoretická část je věnována obecným definicím vzdělávání a především andragogice s návazností na další vzdělávání na konkrétní škole. Zmíněnou školou je Střední škola a Vyšší odborná škola cestovního ruchu v Českých Budějovicích.

Praktická část naváže na tento teoretický podklad a bude zkoumat možnosti dalšího vzdělávání, které jsou poskytovány na uvedené Střední škole a Vyšší odborné škole cestovního ruchu v Českých Budějovicích a zájem a motivovanost učitelů se dále odborně vzdělávat.

Jedním z hlavních záměrů této práce je zhodnotit systém dalšího vzdělávání, jeho význam pro kvalitu odborného vzdělávání a vypracovat návrh na zlepšení celé situace, které by mohla škola využít a zahrnout v plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Vzhledem ke své orientaci obsahu, může být diplomová práce využita jako systematický manuál určený pro vedení školy v oblasti vzdělávání odborných učitelů na této i jiných středních školách.

Cílem této diplomové práce je popsat definici vzdělávání a učení dospělých v rámci celoživotního učení. Tento teoretický rámec byl již několikrát odborně publikován, čehož jsme si vědomi, proto hlavní smysl této práce spatřujeme v aplikaci vzdělávání učitelů odborných předmětů v kontextu konkrétní školy. Zmíněnou školou je Střední škola a Vyšší odborná škola cestovního ruchu v Českých Budějovicích.

Zjištěná fakta týkající se vzdělávání učitelů odborných předmětů jsou dána do souvislosti s jejich konkrétní aplikací na této střední škole.

1 Vymezení základních pojmů

Vzhledem k charakteru práce bude tato kapitola směřovat k objasnění obecné definice vzdělávání. Dále pak k definicím vzdělávání ve smyslu vzdělávání dospělých.

1.1 Vzdělávání

Vzdělávání je popisováno ve Velkém sociologickém slovníku jakožto proces získávání poznatků, schopností a dovedností, též vědomostí. Cílem procesu vzdělávání je pak integrace do kultury společnosti a neustálá snaha o rozvoj. Mnohé také závisí na vzdělávacím systému a úrovni dané společnosti. Ten je vystavěn jak na vzdělávacích institucích jako je rodina a škola, tak na sebevzdělávání člověka. Neformální vzdělávání probíhá od narození jedince a pokračuje během života.

Formální vzdělání, které společnost nabízí svým členům a je do určitého věku ze zákona povinné, poskytuje kvalifikaci k výkonu určité profese nebo je nezbytným předpokladem k jejímu získání. Zároveň je prostředkem nabytí společenské prestiže, která zpravidla roste s rostoucí úrovní vzdělání. Podstatný vliv na vzdělávací aspirace člověka má jeho rodinné zázemí a vzdělávací klima rodiny. Proto se zde dostáváme také ke kořenu latinského slova educare „vedení ven“ nebo „vedení vpřed“ což vyjadřuje vývoj vrozených schopností a rozšiřování horizontů.¹

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“ Jan Amos Komenský.

1.2 Vzdělávání dospělých

Jedná se o vzdělávací proces, který zahrnuje veškeré vzdělávací aktivity realizované dospělými jedinci v rámci formálního a neformálního vzdělávání. Zahrnuje veškeré vzdělávací aktivity, realizované jako řádné školské vzdělávání dospělých – získání stupně vzdělání nebo jako další vzdělávání a vzdělávání seniorů. Viz kapitola 1.4 Schéma celoživotního učení. Proces cílevědomého a systematického zprostředkování, osvojování a upevňování schopností, znalostí, dovedností, návyků, hodnotových postojů i společenských forem jednání a chování osob, jež ukončily školní vzdělání a přípravu na povolání a vstoupily na trh práce.

V literatuře nacházíme mnoho dalších definic tohoto pojmu, tak jak jej spatřují někteří autoři.

¹Velký sociologický slovník. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, 747 s. ISBN 80-718-4164-1.

V Andragogickém slovníku uvádí Průcha: *V odborném významu je vzdělávání to, co se označuje termínem edukace, tedy proces řízeného učení a vyučování, k němuž dochází typicky v edukačním prostředí školy nebo v jiném edukačním prostředí.*²

Palánův Výkladový slovník vzdělávání dospělých objasňuje stejnou definici jako *Proces uvědomělého a cílevědomého zprostředkování a aktivního utváření a osvojování soustavy vědeckých a technických vědomostí, intelektuálních a praktických dovedností a lidských zkušeností, utváření morálních rysů a osobitých zájmů. Je procesem utváření osobnosti, individualizací společenského vědomí, tedy součástí socializace. Prakticky lze tento proces diferencovat jako činnost lektora a vzdělávání se jako činnost účastníka vzdělávacího procesu.*³

Vzdělávání dospělých se nevztahuje na veškeré učení, ale na učení systematické, plánované, cílevědomé. Ve většině definic se proto označuje vzdělávání dospělých jako institucionalizovaný, organizovaný proces. Vzdělávání dospělých má význam jak pro osobnosti, tak pro rozvoj společnosti a jejích subsystémů. Z tohoto důvodu existuje zájem zakládat a podporovat vzdělávací instituce ze strany státu, privátní sféry, organizací, nadací, spolků atd.⁴

1.3 Andragogika, její vznik a vývoj

Termín andragogika se zavádí až v 19. století. Z důvodu své krátké existence, není andragogika respektována ostatními vědami, které se zaváděly před mnoha staletími. Andragogika vzniká až v 19. století, z důvodu rychlé potřeby připravit dostatečné počty kvalifikovaných pracovníků. Dochází k přeměně manuální lidské práce s výrobními surovinami k ovládnutí, seřizování a čištění strojních zařízení atd. Úloha vzdělávání dospělých významně roste.

Poprvé se setkáváme s termínem „andragogika“ v roce 1833, kdy **Alexandr Kappa**, ve svém díle „Platónovo učení o výchově“, nazval třetí kapitolu „Andragogika neboli vzdělávání v dospělém věku“. Dal základy nově ustanovující se disciplíně a definoval její podstatu, snažil se jí odlišit od pedagogiky. Jeho definice z dnešního pohledu byla velmi zjednodušená. Několik let po Kappovi, striktně odmítá používání pojmu andragogika, německý filozof a pedagog **Johann Friedrich Herbart**, dle jehož

² PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 320 s. ISBN 978-80-247-4748-4.

³ PALÁN, Zdeněk. *Výkladový slovník vzdělávání dospělých*. Olomouc: DAHA, 1997, 159 s. Promos. ISBN 80-902232-1-4.

⁴ BENEŠ, Milan. *Andragogika*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2003, 216 s. Andragogika. ISBN 80-86432-23-8. s 15

názoru předmětem výchovy musejí být pouze děti. Díky Herbartově autoritě, zůstává pojem po několik desítek let v zapomnění.

V roce 1921 nacházíme pojem andragogika v koncepci, kterou vyvinul německý pedagog **Eguen Rosenstock - Huessy**. Používání pojmu andragogika zdůvodnil tak, že není možné jednoznačně aplikovat poznatky z pedagogiky na výchovu a vzdělávání dospělých. Andragogiku chápal jako metodu než samostatnou vědu, zahrnoval do ní všechny školské formy vzdělávání dospělých. Rosenstockovo myšlenky nebyly veřejností akceptovány, a tak se v dalších letech pojem neužívá. Přesto se teorie vzdělávání dospělých dále rozvíjí. Prosazovalo se neformální, všeobecné vzdělávání dospělých, jehož nejznámějšími představiteli byli kromě Rosenstocka také **Paul Natorp**, **Wilhelm Flitner**, **Eduard Weizsch** a další. Specifické formy chápání andragogiky rozvinuli v padesátých letech předešlého století Němec **Franz Pöggeler** (v roce 1957 publikuje spis „Úvod do andragogiky: základní problémy vzdělávání dospělých“), Švýcar **Heinrich Hanselmann** (spis „Andragogika – podstata, možnosti a hranice výchovy a vzdělávání dospělých“) a Holanďan **Tonko Tjarko Ten Have** (jeho představy ovlivnily koncepci olomoucké i bratislavské katedry andragogiky).⁵

Od **šedesátých let 20. století** získává andragogika podporu i od některých světových institucí, jako UNESCO, Rada Evropy, OACD apod. Její rozvoj podporují několika dokumenty.

Problematika vědní disciplíny vzdělávání dospělých je znovu nastolena v sedmdesátých letech, kdy rozvinul svou koncepci andragogiky Američan **Malcolm Knowles** (1913 – 1997) chápající andragogiku jako **vědu a umění o pomoci dospělým učit se**. Zdůrazňoval praktickou stránku andragogiky a nutnost celoživotního získávání informací. Zabýval se především technologií práce s dospělými.⁶

Nemůžeme zapomenout na jednoho z nejvýznamnějších andragogů posledních let, Brita **Petera Jarvise**, který se orientuje na propojení andragogiky s praxí. Rozlišuje pedagogiku a andragogiku a setkáváme se u něj se dvěma typy vzdělávání: vzdělávání shora, vzdělávání sobě rovných.

⁵⁵ Palán Zdeněk, Langer Tomáš, *Základy andragogiky*, Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, ISBN 978-80-86723-58-7, str.27

⁶ Palán Zdeněk, Langer Tomáš, *Základy andragogiky*, Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, ISBN 978-80-86723-58-7, str.27

Dnes se pojem andragogika užívá v Polsku, v zemích bývalé Jugoslávie, v Holandsku, v Německu a USA, na Slovensku a samozřejmě u nás. Jiné země většinou zůstávají u pojmu vzdělávání dospělých.

1.4 Celoživotní učení a vzdělávání

Žijeme v neustálé interakci mezi světem vzdělávání, učení, práce, osobního života. Celoživotní učení a vzdělávání dospělých se stalo součástí moderního života 21. století. Rozumí se tím takové druhy vzdělávání, které prohlubují, doplňují, obnovují nebo rozšiřují vědomosti, dovednosti a kvalifikaci jeho účastníků. Možnost uspět, má jen ten, kdo bude neustále držet krok s vývojem poznání. Tyto formy vzdělávání mohou být orientovány buď na výkon povolání (profesní), nebo jsou orientovány zájmově. Toto základní členění programů v rámci CŽV vychází ze zákona o vysokých školách.⁷

Celoživotní vzdělávání je propojený celek, který probíhá v několika etapách:

- předškolní výchova a vzdělávání,
- základní výchova a vzdělávání po dobu povinné školní docházky na základních školách,
- všeobecné vzdělávání realizované na gymnáziích,
- profesní vzdělávání realizované na středních odborných učilištích, středních odborných školách, vyšších odborných školách a školách vysokých,
- vzdělávání dospělých zahrnující období jejich produktivního věku i období skončení jejich ekonomické aktivity⁸

Schéma celoživotního učení

Vzdělávání dětí a mládeže

Vzdělávání dospělých

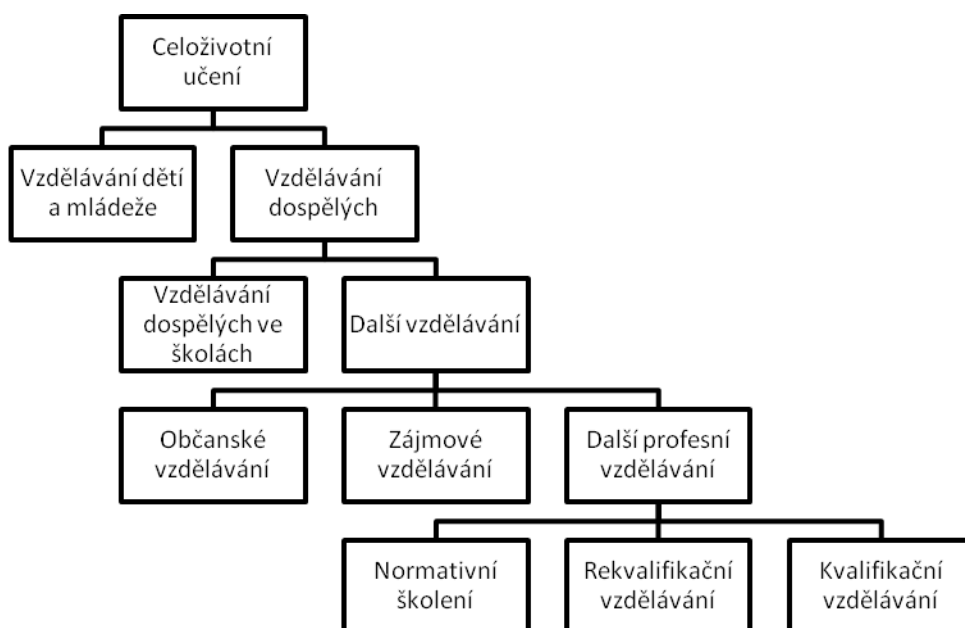
Vzdělávání dospělých ve školách:

- získání určitého stupně vzdělání ve školském systému,
- tvoří součást celoživotního učení,
- studia k získání vědecké hodnosti nebo jazykových schopností,

⁷Univerzita Karlova: *Celoživotní vzdělávání* [online]. [cit. 2015-09-24]. Dostupné z: <http://www.cuni.cz/UK-8.html>

⁸MUŽÍK, Jaroslav. *Profesní vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 263 s. Vzdělávání dospělých. ISBN 978-80-7357-738-4.

Schéma celoživotního učení



Obrázek 1: Schéma celoživotního učení⁹

Další vzdělávání

Občanské:

- vytváří předpoklady pro adaptaci osob na měnící se společenské, politické a ekonomické podmínky,
- slouží k urychlení a dotváření socializace,
- zaměřuje se na formování vědomí práv a povinností osob v jejich rolích občanských, politických společenských i rodinných,
- na rozdíl od zájmového by mělo být v zájmu státu a státem podporováno,
- zahrnuje vzdělávání ve veřejných otázkách,

Zájmové:

- směřuje k účelnému naplnění volného času,
- charakteristické je pro toto vzdělávání zájem jedince, volný čas, dobrovolnost, svoboda výběru, pestrost nabídky, uspokojení potřeb, otevřenost a aktivita,
- přípravné programy k přijímacímu řízení a k maturitě,
- přípravné studium (tzv. kurzy podle § 60 Zákona o VŠ v rámci akreditovaných studijních programů),

⁹PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Praha: Vysoká škola J.A. Komenského, 2003, 199 s. ISBN 80-86723-03-8.

- déletrvající zájmové programy – část těchto programů je tvořena nabídkou Univerzity třetího věku (U3V),
- kurzy jazykového vzdělávání,
- letní školy,
- krátkodobé, jedno a vícedenní semináře...

Další profesní vzdělávání:

- veškerá příprava na povolání, všechny formy vzdělávání dospělých, obsahově spjaté s výkonem povolání či zaměstnání,
- cílem je rozvíjet postoje, znalosti a schopnosti potřebné pro výkon určitého povolání,
- programy profesní, např.
 - další (kontinuální) vzdělávání lékařů,
 - další vzdělávání právníků,
- programy specializační, např.:
 - studium rozšiřující již získané pedagogické vzdělání o další aprobaci,
- studium k doplnění kvalifikačních požadavků konkrétních profesí, např.:
 - další vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - vzdělávání nelékařských pracovníků ve zdravotnictví,
 - vzdělávání pracovníků státní správy...
- krátkodobé, jedno a vícedenní semináře...

Normativní kurzy:

- součást dalšího profesního vzdělávání,
- patří sem kurzy předepsané určitým právním aktem, např.
 - kurzy bezpečnosti práce a požární ochrany,
 - kurzy odborné způsobilosti – např. kurz pro pracovníky okresních úřadů,

Rekvalifikační vzdělávání:

- nástroj politiky zaměstnanosti,

- nabízejí ho na základě akreditace různé subjekty, např. školy, vzdělávací instituce, občanská a profesní sdružení,
- absolvent obdrží osvědčení o absolvování rekvalifikačního vzdělávacího programu s uvedením počtu absolvovaných hodin a oprávnění k výkonu konkrétní pracovní činnosti,

Kvalifikační vzdělávání:

- vede k získání nebo udržení kvalifikace,
- podle § 227 Záköníku práce sem spadá zejména zaškolení a zaučení, odborná praxe absolventů škol, prohlubování kvalifikace a zvyšování kvalifikace,
- požadavky na kvalifikační vzdělání zaměstnanců monitoruje Národní soustava povolání a Národní soustava kvalifikací
 - **Národní soustava povolání** (dále jen NSP) monitoruje a eviduje požadavky na výkon jednotlivých povolání na trhu práce a vše zaznamenává do na internetu dostupné databázi povolání, která obsahuje především popis požadavků na zaměstnance ve formě obecných a odborných kompetencí. Tyto požadavky zpracovávají tzv. Sektorové rady, které tvoří odborníci z jednotlivých oblastí trhu práce. NSP je realizována v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí a je spolufinancována z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.¹⁰
 - **Národní soustava kvalifikací** (dále jen NSK) zpracovává a zveřejňuje informace o profesních kvalifikacích, které jsou schválené a uplatitelné na trhu práce v ČR. V její databázi se nachází 921 kvalifikací. NSK je státem garantovaný systém, spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.¹¹
NSK nejen že informuje o kvalifikačních požadavcích, ale také umožňuje jejich uznávání a certifikaci.
Stručně řečeno: „*NSK je celostátně platný registr profesních kvalifikací, ve kterém je možno najít způsob, jakým se ověří, že uchazeč o získání certifikátu takové kvalifikace disponuje kompetencemi, jež byly definovány*“

¹⁰Národní soustava povolání: Informace o projektu [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://info.nsp.cz/Default.aspx#p02>

¹¹NSK: Národní soustava kvalifikací [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.narodnikvalifikace.cz/>

zaměstnavateli při popisu odpovídajícího povolání v Národní soustavě povolání. Lidé se tak mohou nechat vyzkoušet z kompetencí, které získali v průběhu praxe, a pro něž nemají žádný oficiální doklad,“¹²

1.5 Vývoj andragogiky u nás

Rozvoj vzdělávání dospělých zaznamenáváme až v 19. století. Bylo spojeno s proudem národního obrození, kdy docházelo ke snaze upevnit český jazyk, národní kulturu a vědu. Sociální demokracie zakládá v roce 1896 Dělnickou akademii, následují ji národní socialisté s Ústřední školou dělnickou. Dále jsou pak zřizovány lidové školy, různé náboženské a zájmové skupiny, politické strany a odbory.

Po 1. světové válce je vzdělávání ovlivněno zákonem č. 67 ze 7. 2. 1919 o organizaci lidových kurzů občanské výchovy. Tento zákon vyvolal rozvoj občanského vzdělávání. Od roku 1919 vznikají tzv. lidové školy, které se zaměřovaly na všeobecné vzdělávání, na kurzy s praktickým cvičením profesních dovedností. Důležitou roli měla Dělnická akademie, kterou založil T. G. Masaryk, vytvářela soustavu dobrovolného školství. V roce 1936 vzniká i Socialistická akademie, která spadala do tzv. vyšších odborných lidových škol. Dalšími školami vznikajícími po 1. světové válce byly Lidová akademie, agrárnícké Svobodné učení, Husova škola pro vyšší vzdělání a národní výchovu, Vyšší lidová a sociálně politická škola hlavního města Prahy a další. Poválečný vývoj byl poznamenán i rozvojem podnikového vzdělávání, nejpropracovanější byl Baťův systém vzdělávání. Jako první pochopil význam kvalifikovanosti při zvyšování produktivity.

2 Legislativa vzdělávání v ČR

Tato kapitola je zaměřena na právo na vzdělání, z něhož vycházejí zákonné dokumenty v České republice.

Právo na vzdělávání stanovuje „Všeobecná deklarace lidských práv“ schválená na Valném shromáždění OSN v roce 1948. Podle této úmluvy má každý nárok na bezplatné vzdělání v počátečních a základních stupních. Základní vzdělání má být povinné. Technické a odborné vzdělání by mělo být přístupné všem. V roce 1989 byla ve Štrasburku

¹²Národní ústav pro vzdělávání: *O projektu* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/nsk2/o-projektu>

schválena „Charta základních sociálních práv“, která mezi základní lidská práva zahrnuje i právo na vzdělání. V České republice byla uzákoněna ústavním zákonem č. 23/1991 Sb. „Listina základních práv a svobod“. Roku 1992 byla listina prohlášena za součást ústavního pořádku.¹³

Legislativa v České republice je vzhledem ke vzdělávání postavena na třech pilířích:

- 1) na vzdělávání školském – základní, střední a vyšší odborné školy
- 2) na vzdělávání vysokoškolském
- 3) na vzdělávání dalším

Tento systém výchovy a vzdělávání prosazuje rozvoj jedince od dětství až do etapy pozdního věku člověka. Podle Jaroslava Mužíka celoživotní učení tvoří bohatý vnitřně diferenciovaný celek. Je tedy chápáno jako formativní proces, který probíhá v těchto etapách:

- předškolní výchova a vzdělávání,
- základní výchova a vzdělávání po dobu povinné školní docházky na základních školách,
- všeobecné vzdělávání realizované na gymnáziích,
- odborné vzdělávání uskutečňované na středních odborných učilištích, vyšších odborných školách a školách vysokých,
- vzdělávání dospělých realizované různými subjekty například školami, podniky, vzdělávacími institucemi, soukromými osobami apod.¹⁴

2.1 Legislativa dalšího vzdělávání pedagogů

Vzdělávání pedagogických pracovníků má v českých zemích dlouhou a bohatou tradici. Již za vlády císařovny Marie Terezie, kolem roku 1775 vznikly první přípravy pro učitele tzv. preparandy. Délka studia se lišila podle následného umístění učitele. Průlom v dosavadní přípravě budoucích učitelů dosáhl Karel Slavoj Amerling, který v Praze začátkem 19. století organizoval učitelské porady, přednášky a shromáždění českých učitelů.¹⁵

¹³ PALÁN, Zdeněk. *Vzdělávání dospělých a Evropa*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000, 127 s. ISBN 80-704-1879-6.

¹⁴ MUŽÍK, Jaroslav. *Androdidaktika*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004, 146 s. Lidské zdroje. ISBN 80-735-7045-9.

¹⁵ MUŽÍK, Jaroslav. *Profesní vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 263 s. Vzdělávání dospělých. ISBN 978-80-7357-738-4.

Zájem o další vzdělávání učitelů není ze strany institucí dlouhodobý, nejbližší specifikací je definice OECD z roku 1997. Tato definice vysvětluje další vzdělávání učitelů jako aktivity, při kterých se učitelé učí nové strategie a přístupy.¹⁶

V Pedagogickém slovníku je zmíněna definice: „Vzdělávání učitelů v průběhu jejich profesní dráhy je realizováno v širokém spektru organizačních forem (uvádění začínajících učitelů do praxe, příprava na atestace, příprava na realizaci vzdělávacích inovací a reforem, příprava na řešení specializovaných projektů, funkční studium pedagogických pracovníků, rekvalifikační studium, specializační a prohlubující studium).“¹⁷

Pro úspěšný výkon profese učitele je jedním z důležitých faktorů dosažení odpovídajících kompetencí, mezi které se řadí odborné kompetence, kvalifikace pracovníka a rozvoj jeho osobnosti. Odborné kompetence zahrnují schopnost a chtění řešit problémy praxe a pracovní situace. Způsobilost pracovníka je chápána jako předpoklad pro cílevědomé a usilovné vyhledávání zdrojů. Na základě jejich pochopení využít tyto znalosti v praxi. Kvalifikaci zároveň tvoří školní vzdělání, odborná praxe a další profesní vzdělávání. Odborné kompetence sice z kvalifikace vycházejí, ale mohou se formovat nezávisle na ní.¹⁸

V ČR mají kvalifikační předpoklady a další profesní vzdělávání oporu v základních legislativních normách, a to v zákonu č. 561/ 2004 Sb., školském zákoně, v zákoně č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění platných předpisů a dále ve vyhlášce č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

Zákon č. 563/2004 Sb. stanoví povinnost dalšího vzdělávání učitelů. Tím si obnovují a doplňují kvalifikaci. Tento zákon byl doplněn vyhláškou č. 317/2005 Sb., která závazně upravuje základní kompetence nezbytné pro výkon učitelského povolání, získání znalostí a dovedností v oblasti pedagogických nebo psychologických věd a způsobu jejich nabytí.

S účinností od 1. 9. 2012 došlo k novele tohoto zákona. To si vyžádalo změnu v některých ustanoveních vyhlášky č. 317/2005 Sb. s účinností od 1. 11. 2013. Do vyhlášky byly přidány podrobnosti o nových typech studia, jako doplňující studium

¹⁶ KOHNOVÁ, Jana. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 362 s. ISBN 978-80-7290-625-3.

¹⁷ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

¹⁸ MUŽÍK, Jaroslav. *Androdidaktika*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004, 146 s. Lidské zdroje. ISBN 80-735-7045-9.

k rozšíření odborné kvalifikace a didaktické studium cizího jazyka, dále byla nově přidána specializovaná činnost v oblasti školské logopedie.¹⁹

Další součástí profesního vzdělávání je průběžné vzdělávání, které je zaměřeno na aktuální teoretické a praktické otázky související s procesem vzdělávání a výchovy. Jeho obsahem jsou zejména nové poznatky z pedagogiky, psychologie, teorie výchovy, didaktiky, bezpečnosti a ochrany zdraví. Může zahrnovat i jazykové vzdělávání pedagogických pracovníků. Profesní vzdělávání má svá vlastní specifika, která souvisejí s požadavky na danou profesi. Kohnová a kol. další vzdělávání učitelů považují za subsystém vzdělávací soustavy. Měl by být prospěšný pro učitele i žáky, pro školu a v dlouhodobém horizontu pro celou společnost.²⁰

Cílem dalšího vzdělávání učitelů by měla být aplikace zájmů jak odborného, tak i osobnostního rozvoje učitele. Rovněž by se zde měl projevit vliv strategie rozvoje příslušné školy.

Specifikujeme-li si blíže druhy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle vyhlášky č. 317/2005 Sb., jedná se o studium ke **splnění kvalifikačních předpokladů** (patří sem studium v oblasti pedagogických věd, studium pedagogiky, studium pro asistenty pedagoga, studium pro ředitele škol a školských zařízení, studium k rozšíření odborné kvalifikace, doplňující studium k rozšíření odborné kvalifikace, doplňující didaktické studium příslušného cizího jazyka), dále studium ke **splnění dalších kvalifikačních předpokladů** (patří sem studium pro vedoucí pedagogické pracovníky, studium pro výchovné poradce, studium k výkonu specializovaných činností) a studium k **prohlubování odborné kvalifikace** (zahrnuje průběžné vzdělávání).²¹

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje na vysokých školách, v zařízeních pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a v jiných zařízeních, které musejí mít ministerstvem udělenou akreditaci.²²

Čerpání volna pro další vzdělávání pedagogickým pracovníkům umožňuje zákon č. 563/2004 Sb. Jedná se o 12 pracovních dnů ve školním roce, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody nebo účast pedagogického pracovníka na dalším vzdělávání. Pedagogický pracovník může toto volno čerpat i na samostudium. Kdy bude pracovník

¹⁹ MUŽÍK, Jaroslav. *Profesní vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 263 s. Vzdělávání dospělých. ISBN 978-80-7357-738-4.

²⁰ KOHNOVÁ, Jana. *Další vzdělávání učitelů základních a středních škol jako prostředek transformace českého školství*. Praha: Univerzita Karlova, 1995, 80 s. Studia pedagogica.

²¹ Ustanovení § 1-10 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

²² Ustanovení § 24 odst. 4 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

volno čerpat, určuje ředitel školy, který má rovněž povinnost vypracovat plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a konzultovat jej s odborovou organizací, pokud na pracovišti působí. Pedagogickému pracovníkovi za tuto dobu náleží náhrada platu. Za nevyčerpané volno však tento pracovník nemůže požadovat jakoukoliv náhradu. Ředitel školy má právo znát směr dalšího vzdělávání pedagogů, jelikož plán dalšího vzdělávání zahrnuje potřeby školy.

Dne 28. února 2012 se v národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského konal kulatý stůl s názvem "Specifika vzdělávání učitelů odborných škol." Jednou z řešených připomínek zde, byla zmínka o intenzivní spolupráci ministerstva a zemědělských, lesnických a potravinářských středních škol, že se školy mění v centra celoživotního učení a učitelé vyučují nejen žáky, ale i dospělé a seniory. Tyto školy připravují určité profesní kvalifikace, o něž projevují zájem úřady práce. Podpora zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání nabízí učitelům a pedagogickým pracovníkům informace, metodické rady a konzultace. Dalším diskutovaným tématem byla problematika přípravy učitelů úzce specifikovaných odborných předmětů. Zde se vyzdvihovala problematika kompetencí, souvisejících s profesním profilem učitele odborných předmětů a odborného výcviku. Mezi profesní schopnosti učitele by měly patřit: předmětové (oborové), didaktické a psychodidaktické, pedagogické, diagnostické a intervenční, sociální, psychosociální, manažerské a normativní i profesně a osobnostně kultivující předpoklady. Neměli by se formulovat pouze kompetence, povinnosti a požadavky, ale i realizační složky. Tedy stanovit podmínky k jejich dosažení a stanovit dopad na kariérní postup (kariérní řád), kde bude kladen důraz na profesní rozvoj učitelů a aktivity související s výukou. Zde však chybí např. jasná formulace zodpovědnosti společnosti nebo nedořešené objektivní zjišťování úrovně dosažení požadovaných kompetencí.²³

2.2 Komunitární programy dalšího vzdělávání

Při řešení problematiky evropské politiky přispívají členským státům komunitární programy. Jejich cílem je podpořit mezinárodní spolupráci členských zemí. Jedná se o programy víceleté. Financování těchto programů jde přímo z evropského rozpočtu.

²³MŠMT: *Vzdělávání* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-vcr/skolskareforma/co-si-mysli-ucitele-a-reditele-o-skolske-reforme>

Peníze jsou určeny konkrétnímu členskému státu pro konkrétní program. Neřídí se jednotnými pravidly pro přidělování finančních prostředků a při organizaci výběrových řízení. Ke každému programu se vypisuje jen výzva k předložení projektu.

K hlavním komunitárním programům z oblasti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy patří:

Program celoživotního učení (*Lifelong Learning Programme*). Jeho součástí jsou programy: Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo da Vinci, program průřezový a program Jean Monnet. Program **Comenius** je určen pro školní vzdělávání od mateřských až po střední školy. Program **Erasmus** se zaměřuje na vysokoškolské vzdělávání, **Leonardo da Vinci** na odborné vzdělávání a přípravu, **Grundtvig** pak na vzdělávání dospělých a celoživotní vzdělávání. Aktivitami **Průřezového programu** jsou: spolupráce a inovace politik celoživotního vzdělávání, podpora studia jazyků, rozvoj informačních a komunikačních technologií a šíření a využívání výsledků projektů v praxi. Cílem programu **Jean Monnet** je podpora výuky v oblasti evropské integrace na univerzitách.²⁴

Vzhledem k charakteru práce se více zaměříme na program Leonardo da Vinci a Grundtvig. **Leonardo da Vinci** je zaměřen především na osoby účastnící se odborného vzdělávání a přípravy na jiné než vysokoškolské úrovni. Program přispívá ke zvýšení přitažlivosti a kvality odborného vzdělávání, ke zlepšení informačních a poradenských systémů, podporuje další vývoj odborného vzdělávání. Podporuje účastníky vzdělávacích aktivit, aby získávali a používali nové vědomosti, dovednosti a podporuje osobní rozvoj jedince. O finanční prostředky na program Leonardo může žádat každá právnická osoba, která nabízí vzdělávání vztahující se k programu Leonardo da Vinci, zástupci těch, kteří se tohoto vzdělávání účastní (sdružení studentů, rodičů a učitelů), výzkumná střediska, která se zabývají problematikou celoživotního učení, vysokoškolské instituce, neziskové organizace, dobrovolné organizace a nevládní organizace. Finanční prostředky přiděluje Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (NAEP). Program Leonardo da Vinci se zaměřuje na následující **aktivity**:

1) Decentralizované (*řídí Národní agentura v ČR*)

- **Projekty mobility** - zaměřují se na odborné stáže a výměny zkušeností pracovníků v odborném vzdělávání, osob na trhu práce a osob v počátečním odborném vzdělávání,

²⁴*Euroskop: Komunitární programy* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8643/sekce/komunitarni-programy>

- **Projekty partnerství** - jedná se o rozvoj spolupráce organizací působících v oblasti odborného vzdělávání a přípravy,
- **Projekty přenosu inovací** – zaměřují se na zavádění inovativních obsahů z předchozích projektů Leonardo nebo z jiných informačních zdrojů,
- **Přípravné návštěvy** – jsou granty, které umožňují pracovníkům institucí setkávat se za účelem přípravy projektu.

2) Centralizované (*proces je řízen Výkonnou agenturou v Bruselu*)

- **Projekty vývoje inovací** – orientují se na vývoj inovací v rámci odborného vzdělávání a přípravy,
- **Tematické sítě** – zaměřují se na zdokonalování a šíření inovací a osvědčených postupů,
- **Doprovodné aktivity** - zahrnují informační a komunikační aktivity k podpoře a zlepšení průhlednosti aktivit a výsledků programu, tematický monitoring projektů pracujících na podobné téma, diseminace.²⁵

Grundtvig se zaměřuje na výukové a vzdělávací potřeby ve všech formách vzdělávání dospělých a na instituce nabízející či podporující toto vzdělávání. Program se zaměřuje na zvýšení kvality a dostupnosti dalšího vzdělávání, poskytnutí příležitosti ke vzdělávání osobám ze slabších sociálních skupin a podporuje rozvoj inovačních postupů ve vzdělávání. Program Grundtvig nabízí **aktivity**:

1) Decentralizované (*v kompetenci Národní agentury ČR*)

- **Mobilita osob** – zaměřené na vzdělávání a profesní rozvoj osob působících ve vzdělávání dospělých (vzdělávací kurzy, stáže, konference a asistentské pobyty),
- **Projekty partnerství** - zaměřené na témata společného zájmu zúčastněných organizací,
- **Workshopy** – pro účastníky vzdělávání ze zahraničí,

²⁵MŠMT: Řídící výbor programu Leonardo Da Vinci [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/ridici-vybor-programu-leonardo-da-vinci>

- **Dobrovolnické projekty** – podporují spolupráci dobrovolnických organizací ve formě vzájemné výměny dobrovolníků ve věku 50+,
- **Přípravné návštěvy** - umožňují pracovníkům institucí účastnit se kontaktního semináře nebo pracovního setkání s potenciálními partnery projektu.

2) Centralizované (řízeny Výkonnou agenturou Evropské komise v Bruselu)

- **Multilaterální projekty** – zaměřují se na zdokonalení vzdělávání dospělých a předávání inovací,
- **Tematické sítě** – se zaměřují na rozvoj vzdělávání dospělých v oboru či oblasti, se kterou souvisí, na zdokonalování a šíření osvědčených postupů a inovací, poskytování obsahové podpory projektům a na podporu rozvoje analýzy potřeb a zajištění kvality vzdělávání dospělých,
- **Doprovodné aktivity** – podporují hlavní cíle programu Grundtvig.²⁶

2.3 Kariérní růst učitelů, kariérní řád

Hlavní cílem projektu kariérního systému je podle Miklové „*Vypracovat kariérní systém učitelů umožňující celoživotní zvyšování kvality jejich práce, propojený s atestacemi a navázaný na motivující systém odměňování na základě transparentních pravidel.*“²⁷

V současné době je mnoho učitelů nespokojeno s nevhodnými pracovními podmínkami, mezi něž patří pocity vyhoření a nízké platové ohodnocení. Učitelé mají často pocit, že není vytvořen prostor pro jejich profesní růst a nemohou tak efektivně pomáhat přicházející generaci získat potřebné znalosti a dovednosti. Tento problém by mohlo vyřešit několik opatření. Jedním, již dlouho slibovaným a diskutovaným opatřením je zavedení Kariérního systému (dále jen KS).

Zavedení KS do škol má umožnit učitelům a ředitelům škol celoživotní zvyšování kvality jejich práce. Začínajícím učitelům profesní perspektivu, motivovat učitele k dalšímu profesnímu rozvoji a zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání. Učitelé se po ukončení

²⁶Národní agentura pro evropské vzdělávací programy: NAEP [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.naep.cz>

²⁷MIKLOVÁ, J. *Kariérní systém učitelů. MŠMT* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://skolskeodbory.cz/index.php>

svého pedagogického vzdělání mohou dále vzdělávat při zaměstnání, i když se to na jejich pracovní pozici neprojeví. Pro učitele není zatím k dispozici nabídka kariérního vzestupu. Učitelům se nabízí horizontální mobilita – mohou měnit školy, na kterých budou působit jako učitelé, ale vertikální vzestup mají omezený.²⁸

Podrobně zpracovaný KS v České republice zatím chybí. Zákon o pedagogických pracovnících obsahuje pouze základní informace, které je potřeba dopracovat.

V zákoně nejsou přesně definované samotné kariérní stupně. Zatím existují jen dva stupně:

- pedagogický pracovník – učitel
- vedoucí pedagogický pracovník – ředitel nebo zástupce ředitele školy

Pro získání jedné z těchto pozic musí žadatel splnit několik požadavků. Mezi základní patří způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, zdravotní způsobilost, prokázaná znalost českého jazyka, vysokoškolské vzdělání (výjimku tvoří učitelé mateřských škol).

Vytvoření kariérního systému bylo doporučováno tzv. Bílou knihou již v roce 2001, k úplné realizaci však zatím nedošlo. Na realizaci KS se v roli partnera MŠMT podílí NIDV, který dostal v roce 2012 schválený podklad koncepce pro projekt KS realizovaného v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Předpokládané ukončení tohoto projektu bylo plánováno na březen 2015.

Jednou z priorit projektu KS je zvyšování profesionality a zlepšování podmínek pedagogických pracovníků. KS má umožnit učitelům a ředitelům škol celoživotní zvyšování kvality jejich práce s návazností na motivující odměňování. Začínajícím učitelům poskytnout profesní perspektivu, motivovat učitele v praxi k dalšímu profesnímu rozvoji a zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání. Pro naplnění těchto priorit dochází k vytvoření víceúrovňových standardů pro učitele a ředitele a je nutné popsat podmínky a možnosti kariérního postupu, navrhnout finanční zajištění celého systému a připravit hodnotící procesy.²⁹

V rámci projektu NIDV je kromě přípravy **Kariérního systému a systému vzdělávání, také vytvoření systému pro vedení profesního portfolia.** V tomto portfoliu se budou evidovat absolvované vzdělávací programy v rámci DVPP, samostudium, praxe, sebehodnocení aj. Toto bude sloužit jako podklad pro postup v kariéře učitele.

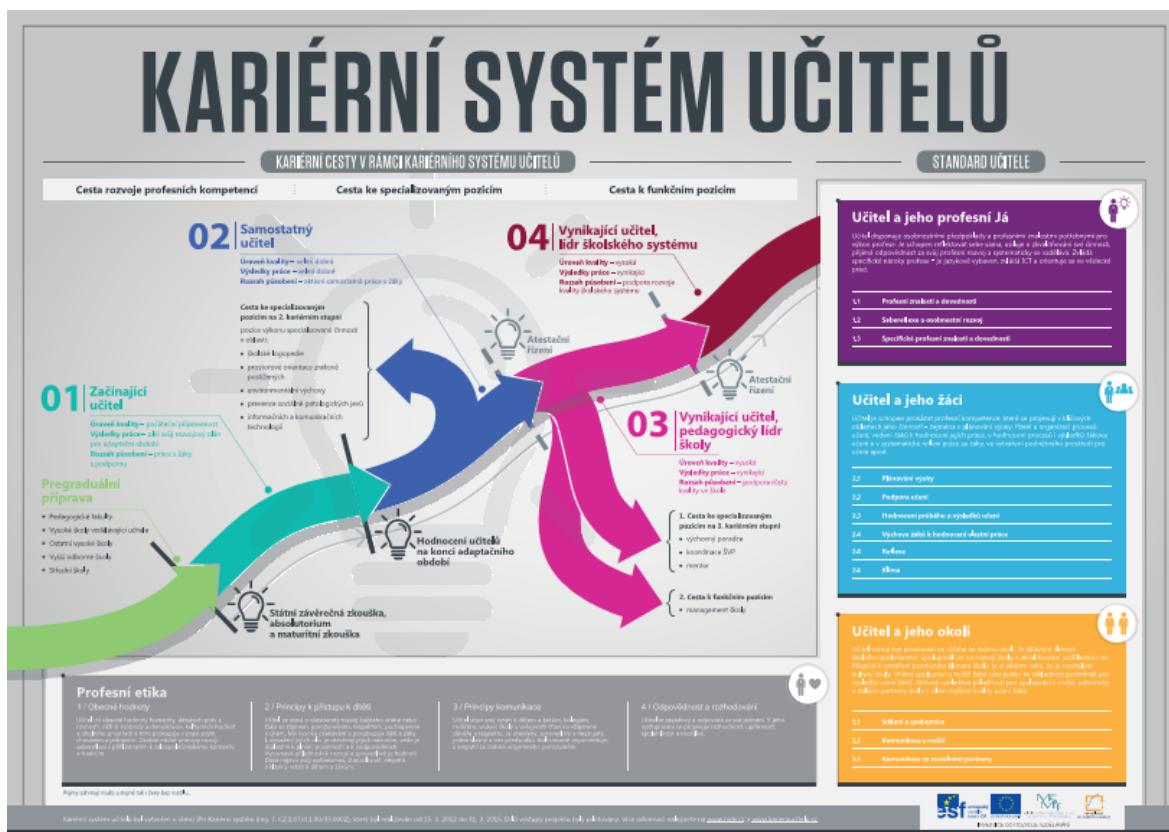
²⁸ <http://www.nidv.cz/cs/projekty/projekty-esf/karierni-system.ep/>

²⁹ NIDV: *Programová nabídka* [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://nidv.cz/cs/projekty/projekty-esf/karierni-system.ep/>

Navrhované kariérní stupně pro pedagogické pracovníky:

- **Zavedení adaptačního období pro začínající pedagogické pracovníky – KS1** - znamená zavedení dvouletého adaptačního období, po jehož dobu by měl začínající učitel sníženou přímou vyučovací povinnost v návaznosti na přípravné vzdělávání. Toto období bude řízeno dle rámcového programu uvádění do profese a ukončeno atestačním řízením.
- **Podpora profesního rozvoje učitelů – KS2** - jedná se nejen o zvýšení kvality a rozšíření variability dlouhodobého vzdělávání pedagogů, ale i o rozšíření o další formy rozvoje, které lze akreditovat. Na stupni KS2 může učitel zůstat po celou svou profesní dráhu. Jeho práce se pak bude soustředit jen na práci s žáky a zvyšování kvality své práce.
- **Stupeň KS3 a KS4** – rozhodnutí o postupu do těchto dvou stupňů kariérního systému bude záležet jen na učiteli. Podmínkou bude absolvování atestačního období. Učitelé na KS3 se uplatní jako konzultanti pro své kolegy z nižšího stupně, jako interní mentoři či neformální lídři. Učitelů na stupni KS4 bude jen malé procento, tito učitelé budou moci vykonávat veškeré specializované činnosti bez omezení, jako například specializovanou činnost v oblasti environmentální výchovy, v prevenci sociálně patologických jevů, činnost v oblasti výchovného poradce aj.³⁰

³⁰MŠMT: *Kariérní řád* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/o-webu-msmt/karierni-rad>



Obrázek 2: Kariérní řád - realizován 15.3.2012 - 31.3.2015³¹

Stav kariérního systému k prosinci 2015

Zákonná úprava nového KS bude předložena vládě do konce března 2016, účinnosti by měla nabýt 1. července 2018. KS se bude nejprve muset ověřovat v praxi, to je zakotveno v projektu Implementace kariérního systému, který se má rozběhnout na jaře 2016. Bude hrazen z prostředků Evropských fondů v předběžném rozpočtu do 500 milionů Kč. Pro zavedení KS je potřeba připravit novelu zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a novelizovat prováděcí předpisy, změnit některé zákony a vyhlášky jako např. zákoník práce, vyhlášku č. 317/2005 Sb. aj. Musí se sestavit harmonogram pro náběhové období a zabezpečit finanční prostředky pro kariérní systém.

Připravovaný legislativní text novely zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, zohledňuje odchylky od výstupů projektu:

- postup z KS1 do KS2 bude probíhat před tříčlennou atestační komisí složenou z ředitele, uvádějícího učitele a nově o zástupce školy, která by poskytovala učiteli podporu v průběhu jeho adaptačního období,

³¹Kariéra učitelů: Kariérní systém učitelů [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: http://www.nidv.cz/cs/download/kariera/vystupy/letak_ks_graficke_schema_karierniho_systemu_ucitelu.pdf

- vypuštění nároku na uzavření smlouvy na dobu neurčitou po úspěšném absolvování adaptačního období,
- vypuštění 4. kariérního stupně, dojde ke sloučení KS3 a KS4. Nový kariérní systém bude zahrnovat stupně: začínající učitel – samostatný učitel – učitel expert,
- pro postup do KS3 bude požadovaná desetiletá pedagogická praxe,
- atestační komise pro KS3 se bude skládat z inspektora České školní inspekce místo odborného konzultanta.³²

V současné době je jistá shoda na adaptačním období, na charakteru kariérních stupňů i způsobu jejich dosažení. Aktuálně se ještě jedná o návaznosti KS3 na odměňování a přechodných ustanoveních.

Současný stav, leden 2016

Několik let vznikající kariérní řád pod vedením MŠMT byl stejným úřadem zavržen. Ministerstvo nechalo připravit během několika týdnů nový, zatím nezveřejněný návrh. S kariérním řádem, který měl již brzy vstoupit v platnost, se pojila spousta očekávání. Návrh, který byl předložen, se setkal s několika zápornými otázkami. Především s nedořešeným převodem učitelů do kariérních stupňů, s nemožností profesního růstu učitelům, kteří chtějí zůstat v KS2.

Místo dořešení těchto otázek, MŠMT celý návrh zavrholo a nechalo během několika týdnů vzniknout návrh nový. Přesto, že původní návrh vznikl několik let. Zavedení KS do praxe se zatím odkládá a není jasné, kdy nabude účinnosti. Bez zvyšování kvality učitelů, kterou má Kariérní systém zajistit, nelze počítat s žádnou podstatnou změnou v českém školství.³³

Otázkou zůstává, zda vůbec vznikne systém, který motivuje učitele ke vzdělávání a profesnímu růstu. Jak se docílí toho, aby z pedagogických fakult přicházeli motivovanější a lepší absolventi? Jak se podpoří zájem mladých lidí o učitelskou profesi?

Bob Kartous, vedoucí komunikace EDUin, řekl: *„Jak je uvedeno přímo v Auditu: Je nezbytně nutné, aby se diskuse o kvalitě učitelů vymanila z dosavadního úzkého profesního kruhu a aby do ní měl možnost promlouvat nejen podnikatelský, ale zejména*

³²Česká škola: Informace o implementaci kariérního systému učitelů [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2016/01/informace-o-implementaci-karierniho.html>

³³Česká škola: Konkrétní skutečné kroky vedoucí ke kvalitě učitelů [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2016/01/konkretni-skutecne-kroky-vedouci-ke.html>

občanský sektor. Kvalita učitelů je nejen pilířem Strategie 2020, ale i zcela zásadním celospolečenským tématem.“³⁴

2.4 Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) je systematický a koordinovaný proces, který navazuje na pregraduální vzdělávání a trvá po celou dobu profesní dráhy pedagogického pracovníka. DVPP je v České republice součástí celoživotního vzdělávání a je těžištěm profesního rozvoje pedagogů. Pedagog má současně právo i povinnost účastnit se DVPP, jenž plní dvě hlavní funkce: standardizační a rozvojovou. To znamená, že DVPP zabezpečuje udržení kvality a úrovně stávajícího vzdělávacího systému a zároveň slouží jako nástroj, který podporuje jeho rozvoj a inovace. Nové úkoly vyžadují nejen kvalitní přípravu na školách vzdělávajících učitele, ale i další vzdělávání a dodatečné získávání či zvyšování kvalifikace nejen v oboru, ale i v metodice, didaktice, pedagogice, psychologii a ve specializovaných činnostech.

Oblast DVPP je upravena těmito právními normami:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) - § 7, 115, 160, 164, 169 (druh školského zařízení pro DVPP, financování DVPP, povinnost ředitele vyvářet podmínky pro DVPP)
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů - Hlava IV, § 24, 25, 26, 27, 28, 29 (Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci. K dalšímu vzdělávání uvedenému v odstavci 4 písm. b) pedagogickým pracovníkům přísluší volno v rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce.),
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

Zákon č. 561/2004 sb. stanoví, že ředitel školy organizuje další vzdělávání podle plánu, který stanoví po předchozím projednání s příslušným odborovým orgánem. Při stanovení plánu DVPP musí ředitel brát v úvahu nejen zájmy pedagogických pracovníků,

³⁴Česká škola: *Konkrétní skutečné kroky vedoucí ke kvalitě učitelů* [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2016/01/konkretni-skutecne-kroky-vedouci-ke.html>

ale také potřeby a možnosti školy. Jednotlivé druhy dalšího vzdělávání vymezuje vyhláška o dalším vzdělávání. Jsou jimi:

- studium ke splnění kvalifikačních předpokladů,
- studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů,
- studium k prohlubování odborné kvalifikace.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se může uskutečňovat pouze prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích programů v akreditovaných vzdělávacích institucích. MŠMT také za tímto účelem akredituje jednotlivé vzdělávací instituce, jejichž seznam organizací je v rejstříku škol a školských zařízení.³⁵

2.5 Vzdělávací instituce pro další vzdělávání učitelů

Akreditace vzdělávací instituce je stanovena v § 25 a § 26. zákona č.563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Pro žádost není stanoven oficiální tiskopis, každá žádost musí obsahovat jméno, příjmení, místo podnikání a identifikační číslo žadatele. Součástí žádosti o akreditaci vzdělávací instituce musí být i žádost o akreditaci alespoň jednoho vzdělávacího programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dle § 27, oprávnění ke vzdělávací činnosti podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, přehled o personálním, technickém a materiálním vybavení a přehled o dosavadní činnosti. Pokud žadatel splní podmínky, udělí mu ministerstvo akreditaci vzdělávací instituce na dobu 6ti let. Tato akreditace se automaticky prodlužuje bez další žádosti, pokud přetrvává akreditace alespoň jednoho vzdělávacího programu.³⁶

Cermat

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání bylo zřízeno MŠMT k 1. 1. 2006 na základě ustanovení § 80, odst. (2) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) jako organizační složka státu. Od roku 2009 je Cermat v souladu s ustanovením § 80 odst. 2 a § 169 a školského zákona č. 561/2004 Sb. a § 54 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky

³⁵MŠMT: *Rejstřík škol a školských zařízení* [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>

³⁶MŠMT: *Vzdělávací instituce* [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/akreditace-vzdelavaci-instituce>

a jejím vystupování v právních vztazích státní příspěvkovou organizací řízenou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.³⁷

Cermat navazuje na činnost Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání, které bylo v roce 1999 pověřeno MŠMT přípravou reformované maturitní zkoušky. I nadále využívá vzniklou slovní značku CERMAT, která je veřejností všeobecně známá a využívaná.

Jeho význam ve školství:

Cermat zajišťuje v souladu se zákonem č.561/2004 Sb. společnou část maturitní zkoušky, vytváří požadavky k jejímu složení a připravuje učitele na výkon maturitních komisařů, stará se o bezchybné vytvoření a doručení zadání maturit, evidenci výsledků i seznam učitelů přisedících v maturitních komisích. Vydává pedagogům, kteří úspěšně vykonají zkoušku ověřující jejich znalost právních předpisů upravujících organizaci, obsah a průběh maturitní zkoušky osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce zadavatele, komisaře nebo hodnotitele.

Zabývá se ve spolupráci s mezinárodními organizacemi vývojem inovativních nástrojů a metod v hodnocení vzdělávání. Veškerou činnost prezentuje ve vydávaných studiích a dalších publikacích a ve výročních zprávách.

Pro pedagogy připravuje vzdělávací kurzy a školení k prohloubení kvalifikace.

Pro vybrané střední školy a všeobecná gymnázia připravuje společnou část přijímacích testů, zpravidla testů z českého jazyka, matematiky a studijních předpokladů.³⁸

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV)

NIDV vznikl na začátku roku 2004, kdy působil pod názvem Pedagogické centrum Praha. Pod názvem NIDV funguje od dubna 2005. NIDV je příspěvkovou organizací MŠMT a působí ve všech krajských městech ČR. Hlavní činností instituce je příprava a nabídka přednášek, kurzů a seminářů pro další vzdělávání učitelů. Programová nabídka instituce je široká, jedná se například o vzdělávání jazyků (Brána jazyků otevřená), vzdělávání managementu (Řízení lidských zdrojů pro projektové manažery ve školství), programy pro ředitele škol a jejich zástupce (Komunikace s rodiči) apod.³⁹

³⁷Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání: CERMAT [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.cermat.cz/>

³⁸TOPZINE: CERMAT - kdo za nim stojí [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.topzine.cz/cermat-a-kdo-za-nim-stoji>

³⁹NIDV: Programová nabídka [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: http://nidv.cz/cs/programova-nabidka/prihlaseni_do_vzdelavaciho_programu.ep/

Institut využívá pro své vzdělávací programy finanční zdroje MŠMT a z Evropského sociálního fondu. Z toho vyplývá, že výukové programy mohou být většinou bezplatné nebo si učitelé hradí jen základní poplatky.

JOB

Společnost JOB se zabývá sekci rozvoje kvality a plánování sociálních služeb a sekci vzdělávání ve školství. Sekce vzdělávání ve školství vznikla v roce 2002, od začátku se organizace zaměřuje na konzultační a vzdělávací programy pro pracovníky ve školství. Informuje odbornou i laickou veřejnost o školských reformách, pomáhá školám při vytváření školních vzdělávacích programech, ovlivňuje rámcové vzdělávací programy. Dále pak pořádá pro učitele vzdělávací kurzy a semináře, které realizuje přímo v prostorách konkrétních škol a jejich obsah přizpůsobuje potřebám těchto škol. Jedná se například o kurzy: Posilování komunikačních kompetencí pedagogů, Metody aktivního učení, Jak reflektovat vlastní práci, Rozvíjíme čtenářskou a informační gramotnost atd.⁴⁰

JULES a JIM

Toto občanské sdružení je registrováno Ministerstvem vnitra ČR od roku 2002. Svou činnost zaměřuje na práci se třídou, třídním učitelem a učitelským sborem. Působí převážně na základních a středních školách Prahy a Středočeského kraje. Zaměřuje se na preventivní programy, adaptační kurzy, stmelovací kurzy a kurzy pro učitele. Realizuje projekty jako „Zážitkem proti drogám“ a „Zdravý kolektiv“, zapojuje se do projektů týkajících se témat environmentální výchovy, Osobnostní a sociální výchovy, Výchovy demokratického občana apod. Své programy vytváří na základě konzultace s učiteli jednotlivých škol a tím se snaží vyjít vstříc potřebám škol. Mezi jejich kurzy pro učitele patří například kurz: Stmelujeme sborovnu, seminář Vedení třídnických hodin, Kooperace ve třídě a škole, Efektivní komunikace apod.⁴¹

Mezi další patří: Kritické myšlení, NA ZEMI, PROJEKT ODYSSEA, Ústav pro studium totalitních režimů – Skupina vzdělávání.

⁴⁰KVS: *JOBOS* [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://kvs.jobos.cz/>

⁴¹*JULES A JIM: Rozvíjíme vztahy, osobnostně sociální dovednosti a podnikatelské myšlení žáků a učitelů v komunitě školy.* [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.julesajim.cz/old/index.php>

3 Profil Střední školy a Vyšší odborné školy cestovního ruchu

Diplomová práce je věnována obecným definicím vzdělávání s návazností na další vzdělávání pedagogických pracovníků na konkrétní škole. Střední školou, ve které bylo provedeno empirické šetření, je Střední škola a Vyšší odborná škola cestovního ruchu v Českých Budějovicích (dále jen SŠ a VOŠ CR). Připravuje budoucí pracovníky v různých oblastech cestovního ruchu už více než 30 let. Profiluje se jako škola zaměřená na gastronomii, hotelnictví a turismus. Na škole studuje v různých formách studia kolem 700 žáků.

Škola nabízí různé typy vzdělávání jako tříletý učební obor, denní i dálkové nástavbové studium, maturitní studium, denní i dálkové vyšší odborné studium. Ve školním roce 2014/15 navštěvovalo 608 žáků všech forem na střední odborné škole a 175 žáků na vyšší odborné škole.

Střední odborná škola je určena pro absolventy základních škol a má tyto obory: Kuchař-číšník, Kuchař, Číšník-servírka, Hotelnictví a turismus, Nástavbové studium pro absolventy tříletých učebních oborů - Společné stravování - denní a dálkové studium, Vyšší odborná škola: Cestovní ruch - denní a dálkové studium.

Škola vyučuje podle školních vzdělávacích programů, které od roku 2009 evaluovala na základě projektových aktivit. Vyučování zajišťují učitelé všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů, učitelé praktického vyučování a odborného výcviku, vychovatelé na domově mládeže, celkem se jedná o 59 učitelů, z toho 46 žen. Ve školním roce 2014/15 si 15 z nich doplňovalo kvalifikaci, sedmi se podařilo toto vzdělání úspěšně ukončit, zbývající ve vzdělávání pokračují.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí platnou legislativou a doporučením Souboru pedagogicko-organizačních informací a pro školní rok 2014/15 se zaměřilo na oblasti:

- realizace školních vzdělávacích programů kuchař-číšník, kuchař, číšník-servírka, hotelnictví a turismus, kuchař s maturitou,
- příprava hodnotitelů písemných a ústních maturitních zkoušek z českého jazyka a cizích jazyků,
- výchova ke zdraví,
- školení Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- vzdělávání v rámci projektu Evropské unie Peníze školám,
- jazykové vzdělávání – Brána jazyků,

- vzdělávání odborných učitelů,
- vzdělávání v oblasti environmentální výchovy a další.

V oblasti prevence sociálně-patologických jevů učitelé absolvovali následující vzdělávací semináře:

Téma vzdělávání	Počet zúčastněných učitelů
Vztahy - jejich vznik a důsledky	2
Sexuální výchova a osvěta u adolescentů	2
Přístup, komunikace a práce s agresivním jedincem aneb Od zlobivých ke zlým	54
Kyberšikana a její dopad na dnešní společnost	4
Prezentace šetření v 1. a 2. ročnících školy – výsledky monitoringu dle metodiky PhDr. Němce a PhDr. Bodlákové	70

Tabulka 1: Dlouhodobý plán DVPP SŠ a Vyšší odborné školy cestovního ruchu⁴²

Škola se zapojuje do dalšího vzdělávání i v rámci celoživotního učení. Nabízí programy vytvořené v rámci projektu UNIV2 a UNIV3 a Rady profesní přípravy. Škola je také členem Centra uznávání celoživotního učení Jihočeského kraje a je jednou z autorizovaných osob profesních kvalifikací s názvy:

- Příprava pokrmů studené kuchyně.
- Příprava teplých pokrmů.
- Příprava minutek.
- Barman.
- Průvodce cestovního ruchu.
- Příprava pokrmů pro rychlé občerstvení.
- Složitá obsluha hostů.
- Výroba zmrzliny.
- Výroba a zpracování modelovací a marcipánové hmoty.
- Škola kávy.
- Vyřezávání ovoce a zeleniny.
- Moderní zdobení.

⁴² ERHARTOVÁ, Zdeňka. *Dlouhodobý plán DVPP SŠ a Vyšší odborné školy cestovního ruchu*. České Budějovice, 2015.

Ke všem těmto kvalifikacím vystavuje škola každému účastníkovi po úspěšném absolvování osvědčení. Ve školním roce 2014/15 se těchto vzdělávacích programů účastnilo 131 zájemců o celoživotní vzdělávání.⁴³

3.1 Dlouhodobý plán DVPP Střední školy a Vyšší odborné školy cestovního ruchu

Hlavním cílem této diplomové práce je seznámení s dalším vzděláváním učitelů středních škol. Pro dokreslení celé situace jsou tyto fakta podložena konkrétním využitím v praxi. Jedná se o dlouhodobý plán Střední školy a Vyšší odborné školy cestovního ruchu (dále jen SŠ a VOŠ CR), který ochotně poskytla pro účely této diplomové práce ředitelka této školy Mgr. Zdeňka Erhartová. Tento plán je v diplomové práci veden jako Příloha 6. Plán DVPP je dle ustanovení §24 odstavce 3 zákona o pedagogických pracovnících povinným plánem školy. Povinností ředitelky školy je tento plán vypracovat a podle tohoto plánu organizovat další vzdělávání pedagogických pracovníků. DVPP SŠ a VOŠ CR přihlíží ke studijním zájmům učitelů, potřebám a rozpočtu školy.

Plán školy je psán dle zásady: Rovnost příležitosti a zákaz diskriminace. Ředitelka SŠ a VOŠ CR zařazuje témata DVPP do ročních plánů tak, aby pro každý školní rok bylo vybráno jedno téma. Témata se prolínají a jsou zařazována dle aktuálnosti. Cílem plánu DVPP na SŠ a VOŠ CR je zvýšit schopnost profilace školy v určitých oblastech a zkvalitnit nabídku školy směrem k rodičům a uchazečům o studium. Učitelé SŠ a VOŠ CR v rámci DVPP absolvovali několik vzdělávacích kurzů, viz Příloha 2: Osvědčení NIDV, Příloha 3: Osvědčení THEIA Příloha 4: Osvědčení CERMAT, Příloha 5: Osvědčení Školské zařízení pro DVPP Královéhradeckého kraje. Kromě těchto osvědčení tvoří Příloha 7: Seznam absolvovaných vzdělávacích akcí 2013/2014 a 2014/2015. Tento seznam byl podkladem pro vytvoření DVPP SŠ a VOŠ CR, který tvoří přílohu č. 6.

⁴³Škola cestovního ruchu a VOŠ České Budějovice: Výroční zpráva [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.skolacrb.cz/vyrocnizp.php#AutoScroll>

4 Empirická část

Orientační výzkumné šetření bylo provedeno za použití kvantitativní metody pedagogického výzkumu. Podle Gavory se za kvantitativní výzkum považuje metoda standardizovaného vědeckého výzkumu, která popisuje zkoumanou skutečnost pomocí proměnných, které lze vyjádřit čísly. Výsledky jsou pak následně zpracovány a statisticky vyhodnoceny (nejčastěji vizualizovaný do přehledných grafů a tabulek). Výzkum se dá provádět více metodami, ale kvantitativního průzkumu bývá nejčastěji využíváno pro jeho jednoduchost a nenáročnost.⁴⁴

Pro sběr dat v kvantitativním výzkumném šetření byla zvolena dotazníková forma zjišťování dat, která je zaměřena na větší množství respondentů. Pomocí sestaveného strukturovaného dotazníku zodpovědět čtyři stanovené výzkumné otázky.

4.1 Kvantitativní šetření

Autorka pracuje jako učitelka odborných předmětů na SŠ a VOŠ CR. Kromě odborné přípravy žáků oboru číšník se věnuje i jejich teoretické přípravě. Vytváření praktických dovedností žáků se neobejde bez jejich teoretické přípravy. Výuka žáků na této škole probíhá cyklicky v týdenní teoretické přípravě, která se střídá s praktickým výcvikem. Jelikož se jedná o odborné vedení žáků v oblasti gastronomie, je důležité i vzdělávání učitelů a reakce na nové trendy v oblasti moderní gastronomie. Proto se autorka rozhodla zkoumat možnosti dalšího vzdělávání, které jsou poskytovány na SŠ a VOŠ CR a zájem učitelů se dále odborně vzdělávat.

Jedním z hlavních záměrů této práce je poukázat na problematiku dalšího vzdělávání odborných učitelů a zvyšování kvalifikace potřebné k výkonu povolání. Poukázat na zájem a ochotu učitelů se dále vzdělávat.

Diplomová práce může být využita jako manuál určený pro vedení školy v oblasti vzdělávání odborných učitelů na této i jiných středních školách.

4.2 Cílová skupina

Zkoumaným vzorkem pro dotazníkovou metodu šetření byli vybráni učitelé odborných předmětů SŠ a VOŠ CR. Podle principů kvantitativního výzkumu jsou to právě ti, kteří jsou důležitými účastníky zkoumaného procesu. Jedná se tedy o záměrný výběr,

⁴⁴ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, 207 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6.

dotazníkové formy šetření se zúčastnili všichni učitelé odborných předmětů tj. 45 respondentů.

4.3 Realizace kvantitativního výzkumu

Orientační výzkumné šetření probíhalo během školního roku 2015/2016. Byl zde využit způsob získávání dat pomocí dotazníku. Dotazník byl sestaven podle zásad Gavory, Úvod do pedagogického výzkumu.⁴⁵

Tato metoda zde byla použita záměrně, proto aby učitelé odpovídali pravdivě a byla jim zachována anonymita. Dotazník byl navržen tak, aby odpovědi bylo možné snadno vyhodnotit a přenést do statistického výstupu. Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit zájem o další vzdělávání pedagogických pracovníků na konkrétní střední škole. Na základě tohoto cíle výzkumu byly definovány následující výzkumné otázky:

- O1. Jaké postoje mají učitelé střední školy k účasti na vzdělávacích programech určených pro pedagogické pracovníky?
- O2. O jakou nabídku dalšího vzdělávání mají učitelé střední školy zájem?
- O3. Jaké podmínky pro další vzdělávání vytváří učitelům vedení školy?
- O4. Jaká je motivovanost učitelů k dalšímu vzdělávání pedagogů?

Cíle

Cílem tohoto orientačního výzkumného šetření je získání informací týkajících se dalšího vzdělávání odborných učitelů a zvyšování kvalifikace potřebné k výkonu povolání na konkrétní škole. Poukázat na to, zda mají větší zájem a ochotu se vzdělávat učitelé s nižší pedagogickou praxí či nikoli. Zda jsou učitelé spokojeni se současnou nabídkou programů dalšího vzdělávání. A také zda si myslí, že jim škola vytváří dostatečné podmínky pro toto další vzdělávání.

Vzhledem ke své orientaci může být diplomová práce využita jako systematický manuál určený pro vedení školy v oblasti vzdělávání odborných učitelů na této i jiných středních školách.

⁴⁵ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, 207 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6.

Reflexe

Při realizaci výzkumného šetření byly pomocí dotazníků zkoumány odpovědi na otázky, které zjišťovaly informace týkajících se dalšího vzdělávání odborných učitelů a zvyšování kvalifikace na škole gastronomického zaměření.

Volba formy výzkumu

Pro výzkum bylo použito dotazníkové šetření. Dotazník byl sestaven podle zásad pedagogického výzkumu. Použité možnosti odpovědí v dotazníku byly polouzavřené, pouze otázka č. 8 byla otevřená. Respondenti odpovídali celkem na 23 otázek.

Dotazník byl rozdělen do několika fází. První otázky byly demografického charakteru, zaměřené na pohlaví, věk, délku pedagogické praxe. Dále otázky, které v respondentech vzbudí zájem vyplnit dotazník a zároveň povedou ke zjišťování hypotéz.

Akce

Sběr informací byl proveden v prosinci 2015 při pravidelné poradě učitelů. Autorka tak měla možnost na konci porady rozdat dotazníky v počtu 45 a promluvit tak o důležitosti vyplnění dotazníků a ubezpečit také respondenty o anonymitě získaných informací. Vyplnění dotazníků trvalo přibližně 15 minut. Vzhledem k tomu, že všichni respondenti ochotně vyplnili dotazník na místě, byla jeho návratnost 100%.

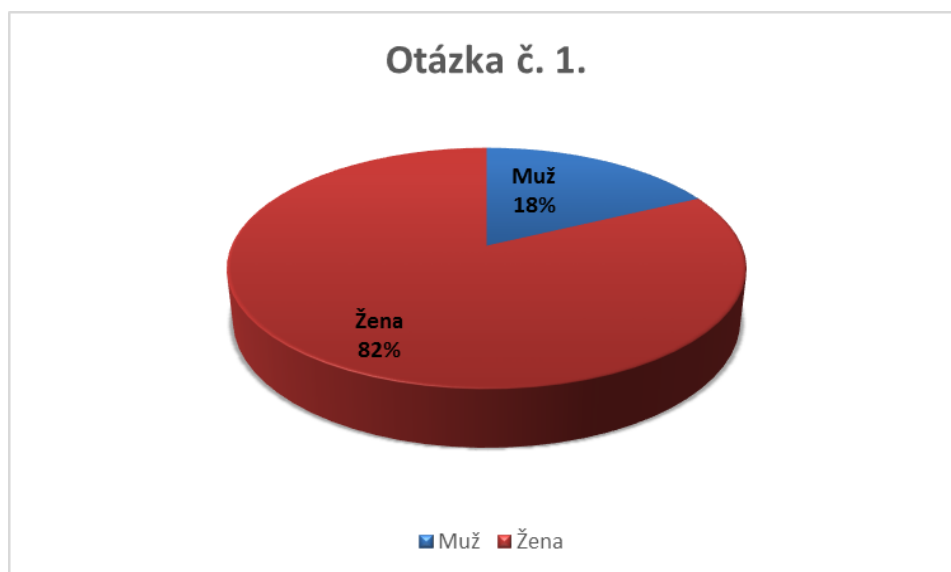
4.4 Vyhodnocení kvantitativního šetření

Tato kapitola je zaměřena na zpracování dat získaných z dotazníků, které jsou vizualizovány do přehledné podoby formou tabulek a grafů. Pouze v případě otevřené otázky č. 8 bylo vzhledem k typu otázky zvoleno slovní vyhodnocení získaných odpovědí. Ostatní operace vedly k získání statistického popisu dat s vyjádření absolutní a relativní četnosti a k verifikaci předem formulovaných výzkumných otázek.

Pravidla pro prezentaci dat a výpočet základních veličin popisné statistiky probíhal za pomoci knihy *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*.⁴⁶

⁴⁶ SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.

Otázka č. 1: Vaše pohlaví?



Graf 1: Otázka č. 1. Vaše pohlaví? (vlastní zdroj autora)

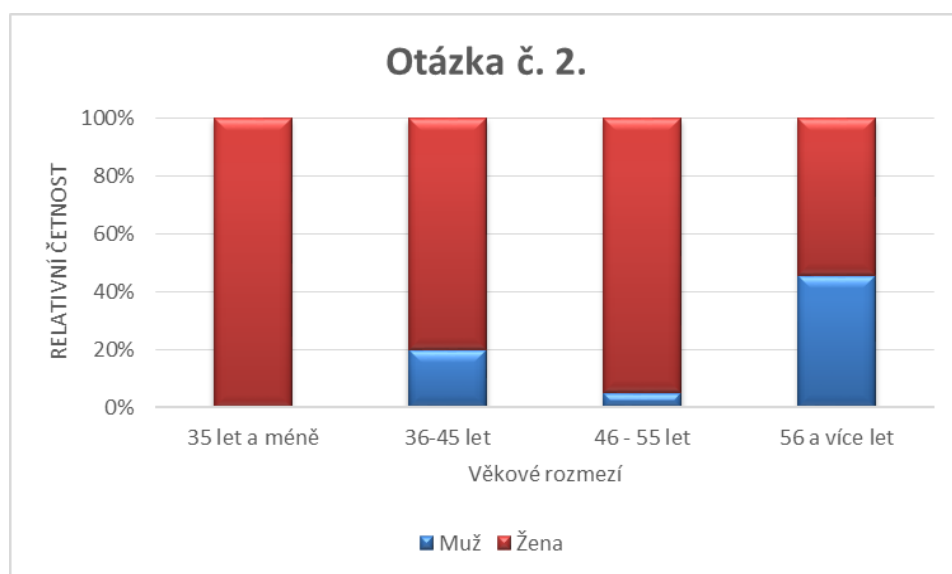
Pohlaví	Muž	Žena
Počet odpovědí	8	37
Relativní četnost v %	18	82

Tabulka 2: Otázka č. 1.

Otázka č. 1 se týkala demografických údajů, jako je pohlaví respondentů. Mužů, čili učitelů se zúčastnilo 8 a žen, učitelek 37. Vyjádřeno v procentech pak ze 100 % respondentů bylo 18 % mužů a 82 % žen.

Z toho grafického zpracování můžeme pozorovat jasnou převahu učitelek odborných předmětů na této škole.

Otázka č. 2: V jakém věkovém rozmezí se nacházíte?



Graf 2: Otázka č. 2. V jakém věkovém rozmezí se nacházíte? (vlastní zdroj autora)

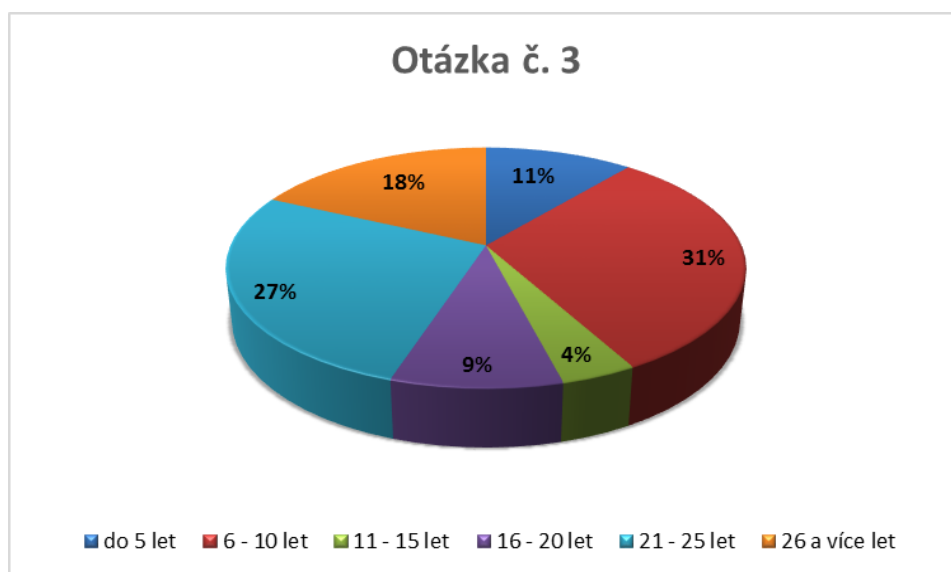
Věk	Muž	Žena
35 let a méně	0	4
36-45 let	2	8
46 - 55 let	1	19
56 a více let	5	6

Tabulka 3: Otázka č. 2.

Další demografická otázka byla zaměřena na věk respondentů. Pro lepší grafické vyjádření je zde využit 100% sloupcový skládaný graf, ze kterého zřetelně vypočítáme procentuální hodnotu z celku. 100% ženské zastoupení je patrné v prvním sloupci, kam se řadí 4 respondentky ve věku 35 let a méně. Další sloupec znázorňuje 20% účast mužů ve věkové kategorii 36 – 45 let, většinu zde tvoří 80 % žen. Maximální statistickou veličinou je podíl respondentů ve sloupci 46 – 55 let. Tvoří ji ženy s podílem 95 % tj. 19 respondentek a muži s 5 % tj. 1 respondent. Poslední věkovou hranici 56 a více let tvoří 5 mužů tj. 45% této hranice a 6 žen tj. 65 % také z tohoto posledního celku.

Z tohoto statistického zpracování jsou čitelné minimální hodnoty ve věkovém rozmezí učitelů 35 let a méně. Maximální je vyjádřena ve věkovém rozmezí 46 – 55 let.

Otázka č. 3: Kolik let pracujete ve školství jako učitel?



Graf 3: Otázka č. 3. Kolik let pracujete ve školství jako učitel? (vlastní zdroj autora)

	do 5 let	6 - 10 let	11 - 15 let	16 - 20 let	21 - 25 let	26 a více let
Muž	1	2	0	2	3	0
Žena	4	12	2	2	9	8
Absolutní četnost	5	14	2	4	12	8
Relativní četnost v %	11	31	4	9	27	18

Tabulka 4: Otázka č. 3

Tato poslední demografická otázka byla zaměřena na počet let respondentů odpracovaných ve školství. Zatímco v tabulce je vyjádřen přesný výčet odpracovaných let obou pohlaví a graficky znázorněn podle kategorií. Graf se zaměřuje na data celková bez rozdělení pohlaví, což je v dané situaci statisticky významnější. Nejvyšší počet respondentů tvořilo 31 % a to ve skupině odpracovaných 6 – 10 let. Následují učitelé v kategorii 21 – 25 let, jejíž účast tvoří 27 %. Nejnižší počet respondentů je zařazen v období 11 – 15 let.

Otázka č. 4: Účastníte se pravidelně vzdělávacích programů určených pro pedagogické pracovníky?



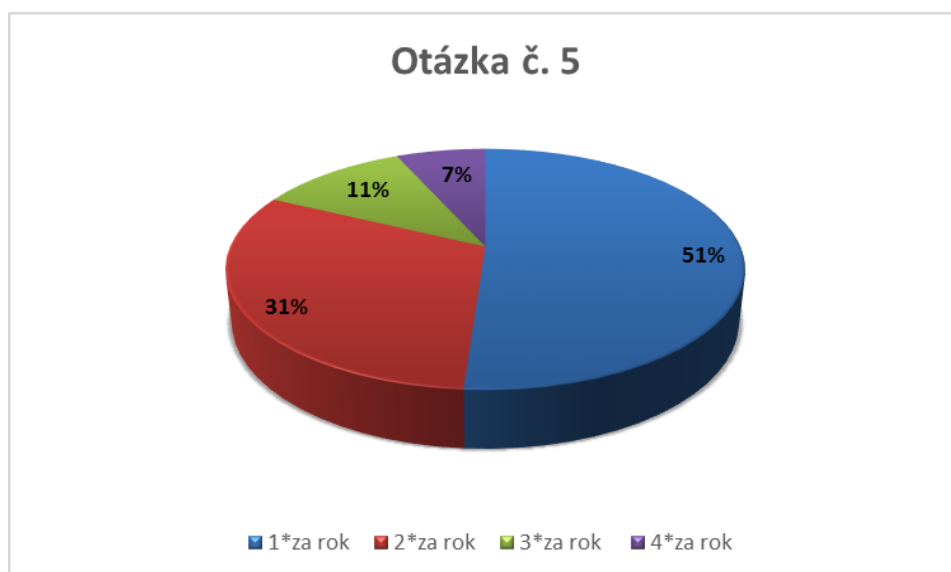
Graf 4: Otázka č. 4. Účastníte se pravidelně vzdělávacích programů určených pro pedagogické pracovníky? (vlastní zdroj autora)

	ANO	NE
Počet odpovědí	45	0
Relativní četnost v %	100	0

Tabulka 5: Otázka č. 4

U této otázky 100 % respondentů uvedlo pravidelnou účast na vzdělávacích programech určených pro pedagogické pracovníky. Ze zjištěných údajů můžeme tedy konstatovat, že všichni učitelé odborných předmětů se účastní školení určené pro pedagogy.

Otázka č. 5. Pokud ano, jak často?



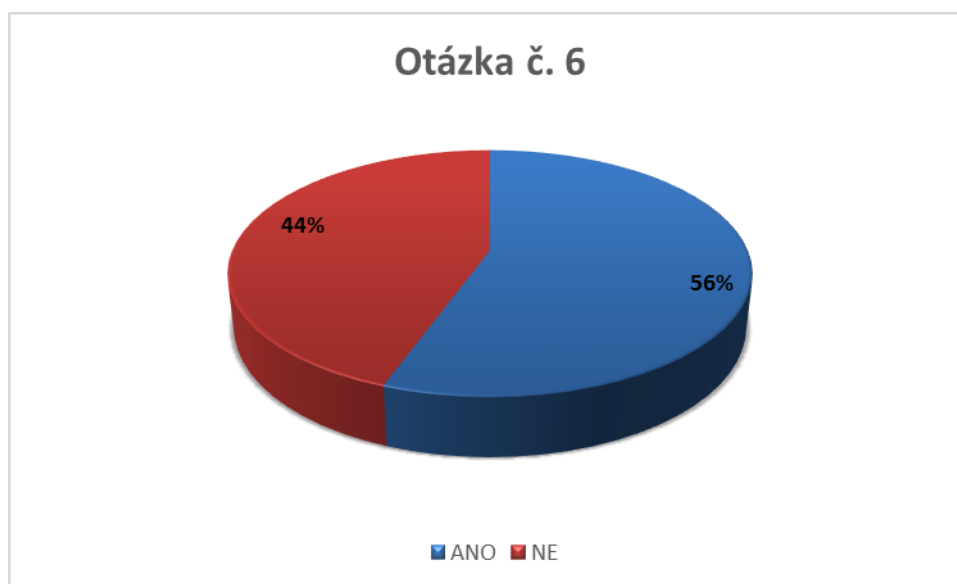
Graf 5: Otázka č. 5. Pokud ano, jak často? (vlastní zdroj autora)

	1*za rok	2*za rok	3*za rok	4*za rok
Počet odpovědí	23	14	5	3
Relativní četnost v %	51	31	11	7

Tabulka 6: Otázka č. 5

Otázka č. 5 navazuje na předešlou otázku týkající se pravidelné účasti na školení. Respondenti odpovídali na tuto otevřenou otázku, kolikrát za rok se těchto školení účastní. I když mohli dotazovaní odpovídat volně, vytvořili však škálu jen o 4 položkách. Nejvyšší počet odpovědí tvořila položka 1krát za rok, kterou uvedlo 23 respondentů což je 51 %. Dalších 14 účastníků výzkumu odpovědělo, že se školení účastní 2krát za rok tj. 31 %. Nejnižší počty odpovědí bylo zaznamenáno u škály 3krát a 4krát za rok. I když se nejedná o statisticky významná čísla, pro toto šetření jsou velmi významná a vyplývá z toho, že 5 učitelů se účastní pravidelně školení 3krát za rok. Dokonce 3 učitelé se školení určeného pro pedagogy účastní i 4krát za rok.

Otázka č. 6: Považujete tuto četnost za dostačující?



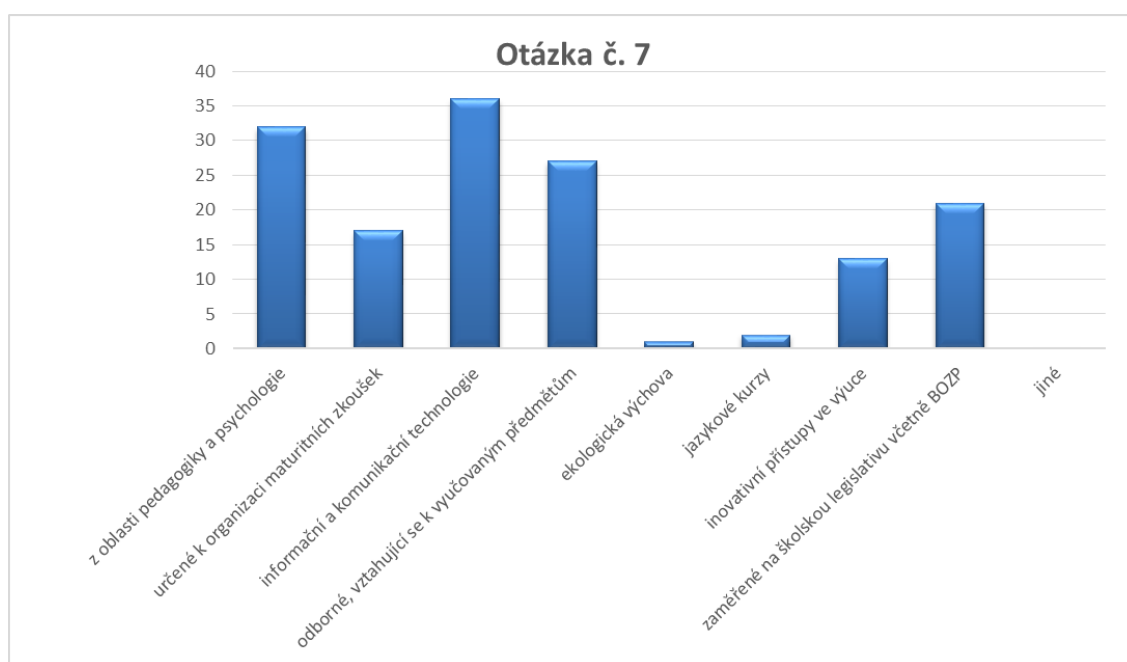
Graf 6: Otázka č. 6. Považujete tuto četnost za dostačující? (vlastní zdroj autora)

	ANO	NE
Počet odpovědí	25	20
Relativní četnost v %	56	44

Tabulka 7: Otázka č. 6

Tato otázka je reakcí na otázku č. 6 jež se ptá respondentů na názor, zda počet navštívených školení je pro ně dostačující. 56 % respondentů je spokojena s číslem, které uvedli v předchozí otázce. Názorem zbývajících 44 % je, že tato četnost je nedostačující. To znamená, že celkem 20 respondentů není spokojeno s četností školení, které navštívili. Ovšem, když porovnáme získaná data obou tabulek, 18 respondentů, kteří vyjádřili nespokojenost, se školení účastnilo pouze 1krát ročně. Zbývajících 2 nespokojení respondenti navštívili školení 2krát ročně. Ze zjištěných odpovědí lze tedy usuzovat, že zbývajících 5 respondentů, kteří uvedli, že se školení účastí pouze 1krát ročně je pro ně tato četnost dostačující.

Otázka č. 7: Jaké vzdělávací programy jste v posledních 5 letech absolvovali?



Graf 7: Otázka č. 7 Jaké vzdělávací programy jste v posledních 5 letech absolvovali? (vlastní zdroj autora)

	z oblasti pedagogiky a psychologie	určené k organizaci maturitních zkoušek	informační a komunikační technologie	odborné, vztahující se k vyučovaným předmětům	ekologická výchova	jazykové kurzy	inovativní přístupy ve výuce	zaměřené na školskou legislativu včetně BOZP	jiné
Počet odpovědí	32	17	36	27	1	2	13	21	0
Relativní četnost v %	21	11	24	18	1	2	9	14	0

Tabulka 8: Otázka č. 7

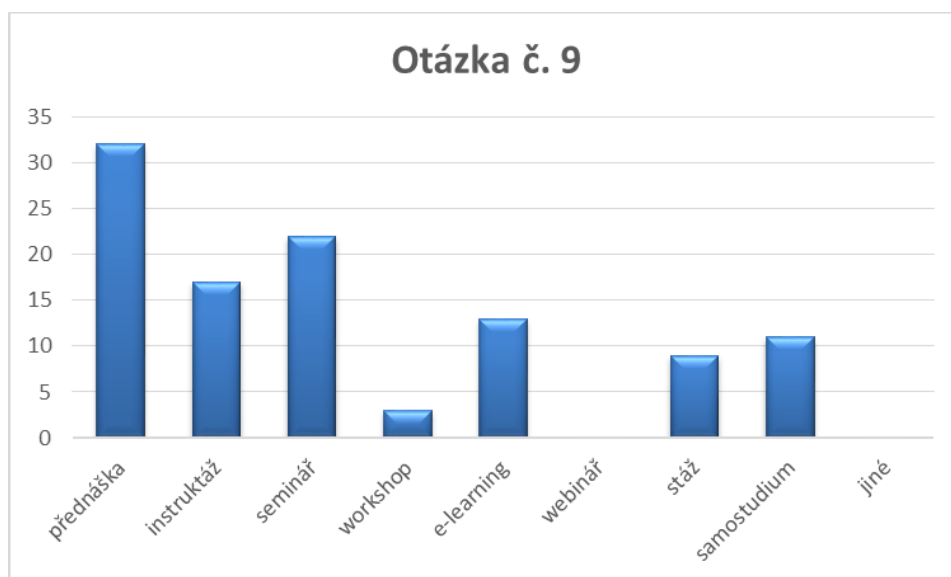
Zde vybírali respondenti typ vzdělávacího programu, kterého se v posledních pěti letech zúčastnili. Nejvyšší procento odpovědí 24 bylo zaznamenáno u vzdělávacího programu typu informační a komunikační technologie v počtu 36. Následuje 32 respondentů tj. 21 %, kteří se zúčastnili vzdělávacího kurzu z oblasti pedagogiky a psychologie. Odborné vzdělávací programy vztahující se k vyučovaným předmětům navštívilo 27 odborných učitelů. Programu zaměřeného na školskou legislativu včetně BOZP se zúčastnilo 21 respondentů. Následují sestupnou tendencí vzdělávací kurzy určené k organizaci maturitních zkoušek, inovativní přístupy ve výuce, jazykové kurzy. Ekologická výchova s minimálním počtem a možnost „jiné“ nevyužil nikdo.

Otázka č. 8: O jaké jiné oblasti školení byste měl/a zájem?

Jednalo se o otázku otevřenou, kde není potřeba grafického znázornění. Svým způsobem se jednalo o otázku, která doplňuje předchozí, kde měl respondent možnost vybrat z možností. Pakliže mu tento výčet nestačil, mohl využít tuto otázku a volně doplnit potřebné údaje. Odpovědět na tuto otázku se rozhodlo celkem 11 respondentů.

Pro výzkum byla touto otázkou získána velmi důležitá fakta. Pět z nich projevilo zájem o vzdělávání zaměřené na moderní gastronomické trendy, uvádí zde příklady jako inovace v oblasti moderní gastronomie, vinařství, novinky v oblasti zařízení provozoven, míchaných nápojů. Dva respondenti projevili zájem o školení na tablety. Jeden respondent projevils zájem o oblast školní psychologie a jeden o teorii výchovy. Následovali 2 respondenti s odpovědí management a marketing.

Otázka č. 9: Jakou metodu vzdělávání upřednostňujete? (možnost označit i více odpovědí)



Graf 8: Otázka č. 9: Jakou metodu vzdělávání upřednostňujete? (vlastní zdroj autora)

	přednáška	instruktáž	seminář	workshop	e-learning	webinář	staž	samostudium	jiné
Počet odpovědí	32	17	22	3	13	0	9	11	0
Relativní četnost v %	30	16	21	3	12	0	8	10	0

Tabulka 9: Otázka č. 9

Ze statistického vyhodnocení otázky č. 9 vychází jako maximální statistický ukazatel 30 % přednáška, metoda, kterou učitelé upřednostňují. Naopak minimálním statistickým ukazatelem je poměrně nová metoda webináře, kterou nezvolil žádný z nich. Respondenti zde mohli odpovědět na více otázek, proto jsou zde procenta uváděna z celkového součtu odpovědí. Další upřednostňovanou metodou je seminář, který tvoří 21 % z celku. Následuje instruktáž se 16 % z celkové hodnoty. Přibližně stejné hodnoty 12 % vycházejí z odpovědí na metodu e-learning a 10 % ze samostudia. Mezi nejméně upřednostňované metody se zařadily staž 8 % a workshop se 3 %.

Otázka č. 10. Považujete prohlubování Vaší kvalifikace za potřebné k výkonu Vašeho povolání?



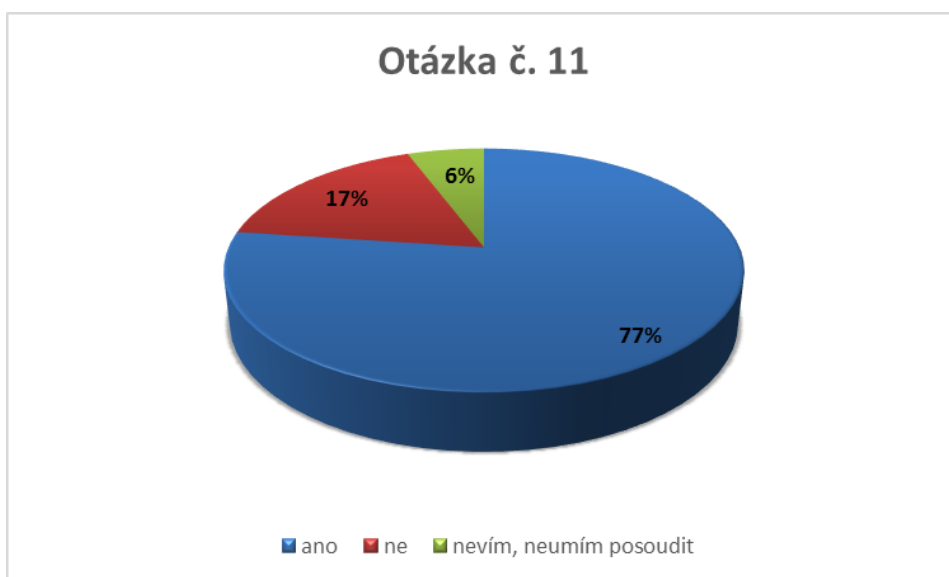
Graf 9: Otázka č. 10. Považujete prohlubování Vaší kvalifikace za potřebné k výkonu Vašeho povolání? (vlastní zdroj autora)

	ano, považuji ho za samozřejmou součást svého profesního života	ano, považuji ho za důležité, ale není mi umožněno	ne, nepovažuji
Počet odpovědí	43	0	2
Relativní četnost v %	96	0	4

Tabulka 10: Otázka č. 10

Výsledky výstupu otázky č. 10 jsou ve skrze pozitivní. Respondenti reagovali ve většině případů kladnými odpověďmi, to znamená, že 96 % respondentů považuje prohlubování kvalifikace za samozřejmou součást svého profesního života. Zbylá 4 % se vyjádřila negativně, nepovažují prohlubování a zvyšování kvalifikace za potřebné k výkonu povolání. Odpověď „ano, považuji ho za důležité, ale není mi umožněno“ nevyužil žádný respondent.

Otázka č. 11. Měla pro Vás účast na vzdělávacích akcích pozitivní přínos?



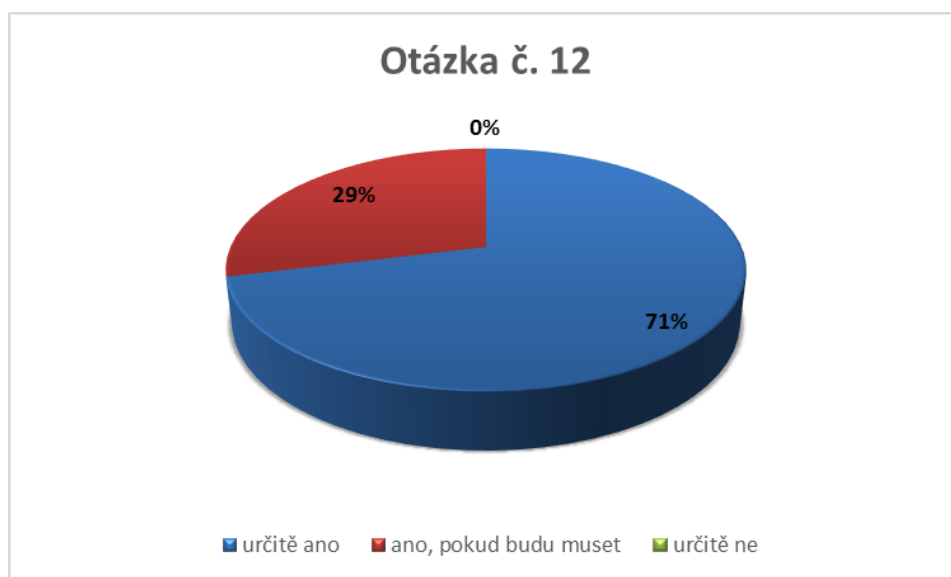
Graf 10: Otázka č. 11. Měla pro Vás účast na vzdělávacích akcích pozitivní přínos? (vlastní zdroj autora)

	ano	ne	nevím, neumím posoudit
Počet odpovědí	37	6	2
Relativní četnost v %	82	13	5

Tabulka 11: Otázka č. 11

Otázka č. 11 navazovala na otázku č. 4, kde 100 % respondentů tj. všech 45 uvedlo, že se pravidelně účastní vzdělávacích programů určených pro pedagogické pracovníky. A zde se ptáme, zda měla tato účast pozitivní přínos. Z grafického znázornění je patrná převaha těch, kteří uvedli pozitivní přínos tj. 82 %. Negativní mínění uvedlo 13 % respondentů. Neví a neumí posoudit 5 % respondentů.

Otázka č. 12. Máte zájem se dále vzdělávat?



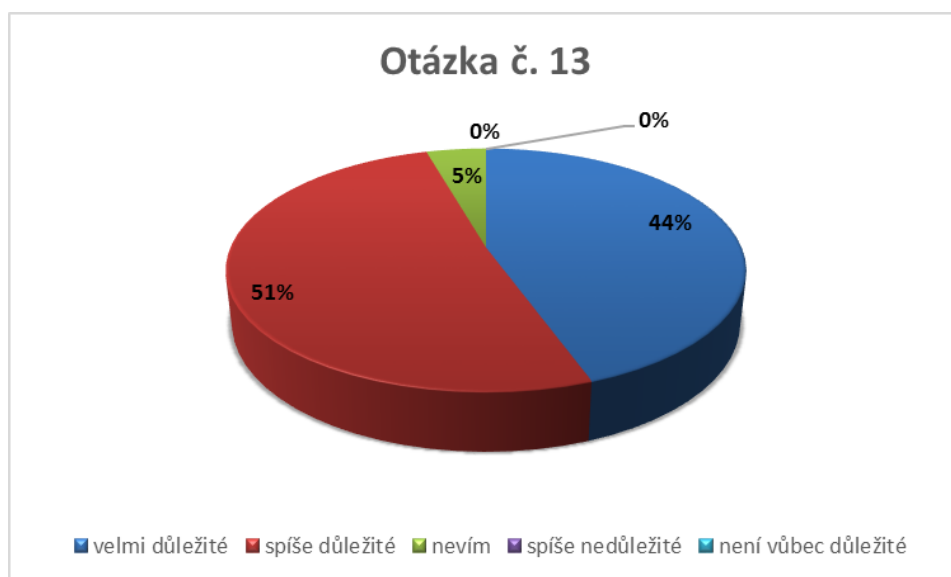
Graf 11: Otázka č. 12. Máte zájem se dále vzdělávat? (vlastní zdroj autora)

	určitě ano	ano, pokud budu muset	určitě ne
Počet odpovědí	32	13	0
Relativní četnost v %	71	29	0

Tabulka 12: Otázka č. 12

Z grafického výstupu otázky č. 12 je patrná jistá sebereflexe respondentů, kteří odpověděli na otázku, zda mají zájem se dále vzdělávat. Vnitřně přesvědčení a chtějí se určitě dále vzdělávat je nadpoloviční většina tj. 71 %. Menší přesvědčení projevilo 29 % respondentů, kteří odpověděli ano, pokud budu muset. Poslední možnost odpovědi – určitě ne, ne zvolil nikdo.

Otázka č. 13. Je pro Vás osobně další vzdělávání důležité?



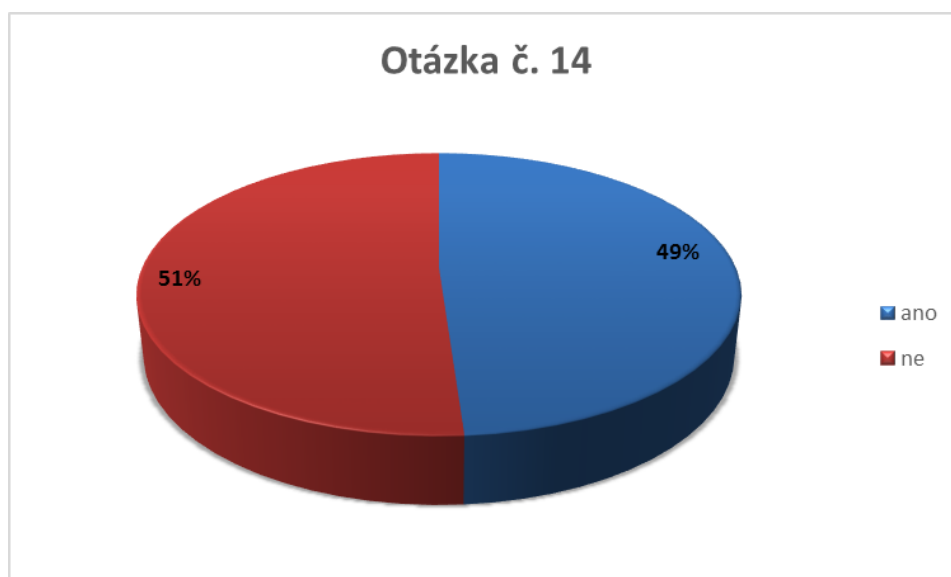
Graf 12: Otázka č. 13. Je pro Vás osobně další vzdělávání důležité?

	velmi důležité	spíše důležité	nevím	spíše nedůležité	není vůbec důležité
Počet odpovědí	20	23	2	0	0
Relativní četnost v %	44	51	5	0	0

Tabulka 13: Otázka č. 13

Otázka č. 13 je směřována stejně jako předešlá na sebereflexi respondentů a to v tom smyslu zda je pro ně osobně další vzdělávání důležité. Respondenti zde mohli vybírat z pěti stupňové škály. 44 % respondentů odpovědělo, že je pro další vzdělávání velmi důležité. Další stupeň škály: spíše důležité vybralo nejvíce respondentů tj. 51 %. Nerozhodných respondentů bylo 5 %, kteří odpověděli stupněm: nevím. Ostatní dvě škály: spíše důležité, není vůbec důležité, nevybral žádný respondent.

Otázka č. 14. Jste seznámen/a s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?



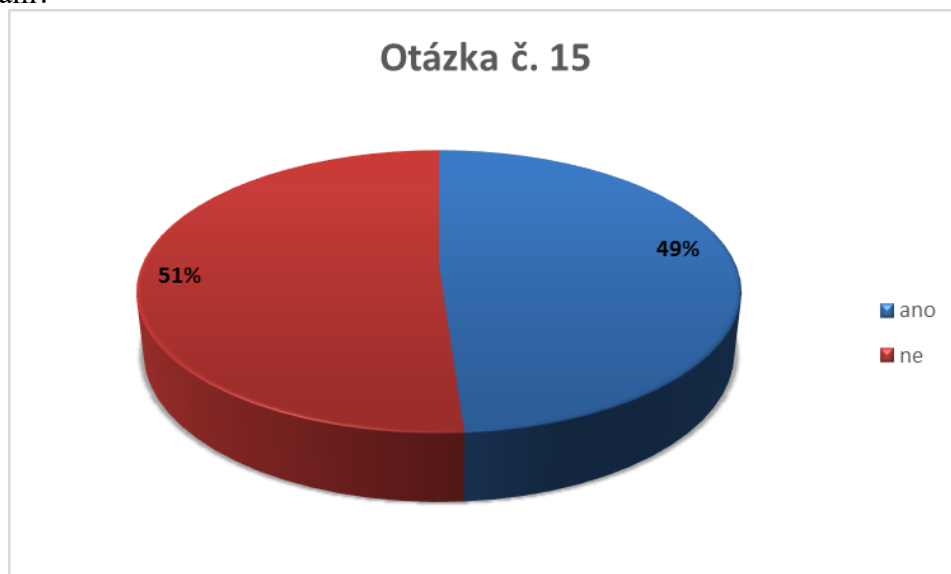
Graf 13: Otázka č. 14. Jste seznámen/a s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (vlastní zdroj autora)

	ano	ne
Počet odpovědí	22	23
Relativní četnost v %	49	51

Tabulka 14: Otázka č. 14

V otázce č. 14 bylo použito tzv. dichotomické otázky, respondenti měli možnost odpovědět na otázku, zda jsou seznámeni s plánem dalšího vzdělávání pouze kladně nebo záporně. Vyšší procento tj. 51% uvedlo, že jsou seznámeni s tímto plánem. Menší počet tj. 49 % respondentů uvedlo, že s tímto plánem seznámeno není.

Otázka č. 15. Požaduje po Vás zaměstnavatel vypracování osobního plánu dalšího vzdělávání?



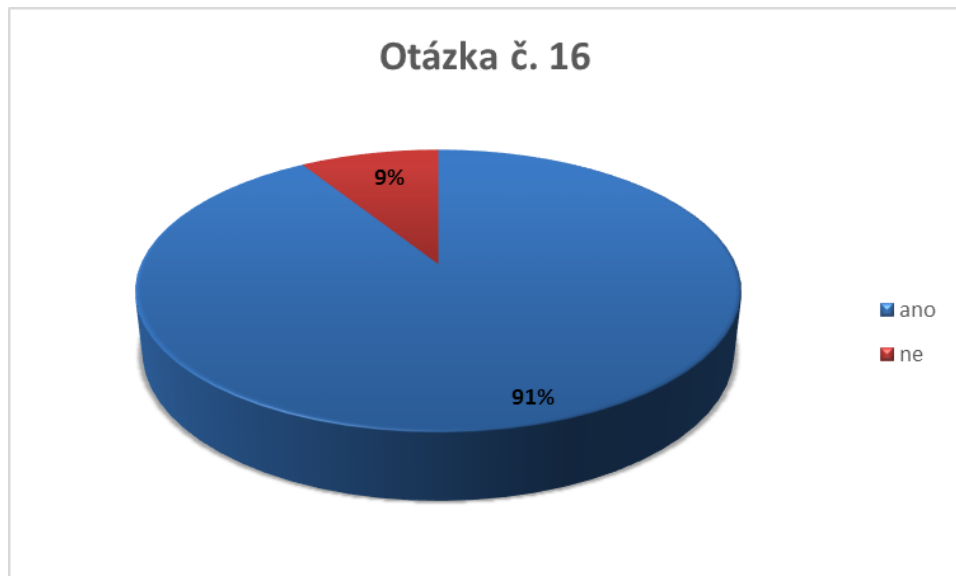
Graf 14: Otázka č. 15. Požaduje po Vás zaměstnavatel vypracování osobního plánu dalšího vzdělávání? (vlastní zdroj autora)

	ano	ne
Počet odpovědí	22	23
Relativní četnost v %	49	51

Tabulka 15: Otázka č. 15

Srovnatelné výsledky přinesl tento i předchozí grafický výstup. Kdy stejná skupina 49 % respondentů uvedla, že po nich zaměstnavatel požaduje vypracování osobního plánu dalšího vzdělávání. A naproti tomu negativně reagovalo 51 % respondentů.

Otázka č. 16. Podporuje Vás zaměstnavatel v dalším vzdělávání?



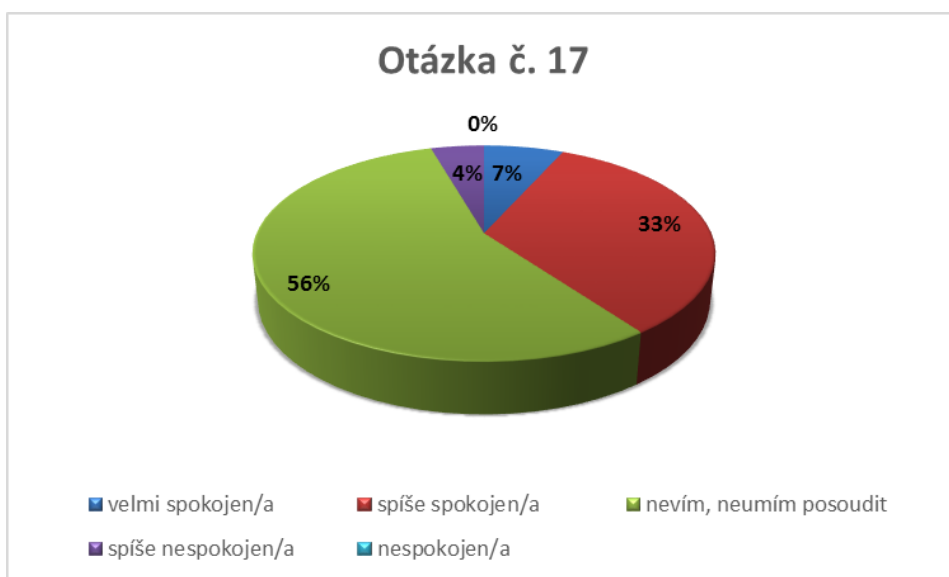
Graf 15: Otázka č. 16. Podporuje Vás zaměstnavatel v dalším vzdělávání? (vlastní zdroj autora)

	ano	ne
Počet odpovědí	41	4
Relativní četnost v %	91	9

Tabulka 16: Otázka č. 16

Velice pozitivní výsledky přinesl grafický výstup otázky č. 16. Téměř většina respondentů uvedla, že je zaměstnavatel podporuje v dalším vzdělávání. Takto pozitivně reagovalo 91 % respondentů. Negativní reakce byly zaznamenány u 9 % odpovědí.

Otázka č. 17. Jste s plánem dalšího vzdělávání spokojen/a?



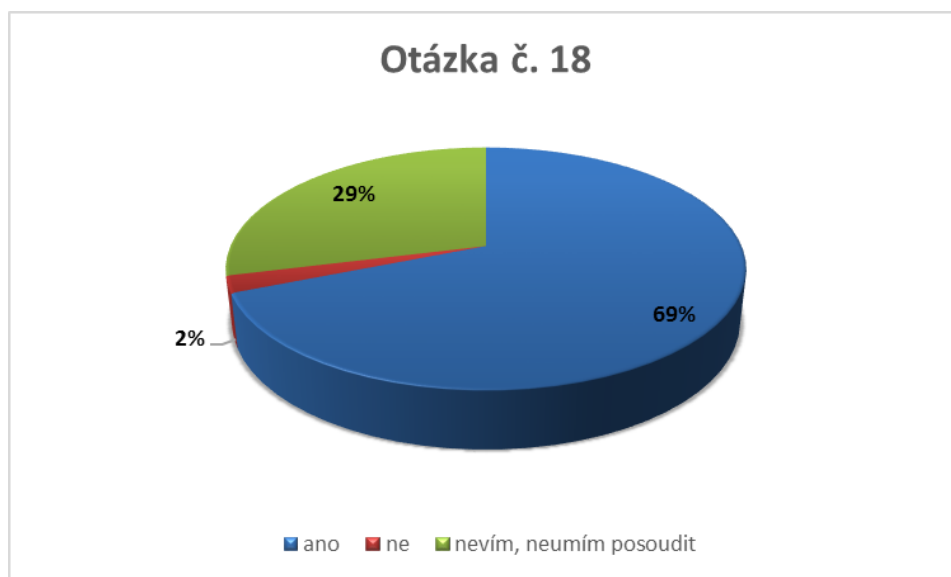
Graf 16: Otázka č. 17 Jste s plánem dalšího vzdělávání spokojen/a? (vlastní zdroj autora)

	velmi spokojen/a	spíše spokojen/a	nevím, neumím posoudit	spíše nespokojen/a	nespokojen/a
Počet odpovědí	3	15	25	2	0
Relativní četnost v %	7	33	56	4	0

Tabulka 17: Otázka č. 17

Ze zjištěných výsledků na otázku č. 17 můžeme sledovat nejčteněji vyjádřené hodnoty, přesně ve středu škály. 56 % respondentů neví, neumí posoudit, zda je spokojeno s plánem dalšího vzdělávání. Následovala spokojenost s plánem dalšího vzdělávání u 33 %. Velmi spokojeno bylo 7 %. Nejméně výsledků bylo zaznamenáno u 4 % spíše nespokojených respondentů. Negativně se nevyjádřil žádný z respondentů.

Otázka č. 18. Myslíte si, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro Vaše další vzdělávání?



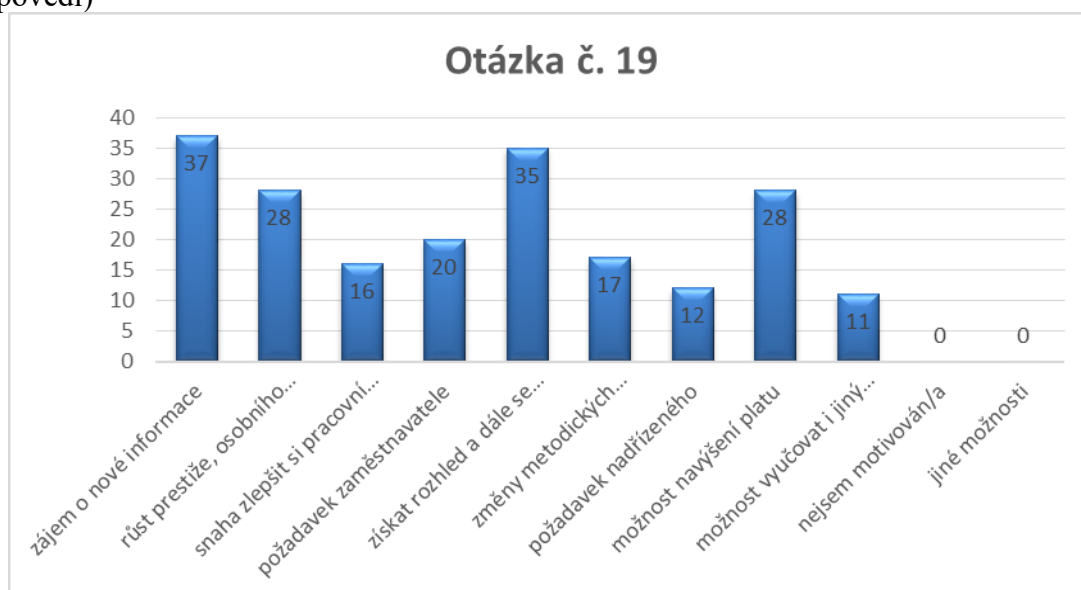
Graf 17: Otázka č. 18. Myslíte si, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro Vaše další vzdělávání? (vlastní zdroj autora)

	ano	ne	nevím, neumím posoudit
Počet odpovědí	31	1	13
Relativní četnost v %	69	2	29

Tabulka 18: Otázka č. 18

Na tomto ve skrze pozitivním výsledku otázky č. 18 se podílelo 69 % respondentů, kteří se domnívají, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro další vzdělávání. Následovalo 29 % respondentů, kteří nevědí, neumí posoudit tyto podmínky. Pouze 2 % respondentů uvedlo, že není s těmito podmínkami spokojeno.

Otázka č. 19. Co Vás osobně motivuje k dalšímu vzdělávání? (možnost označit i více odpovědí)



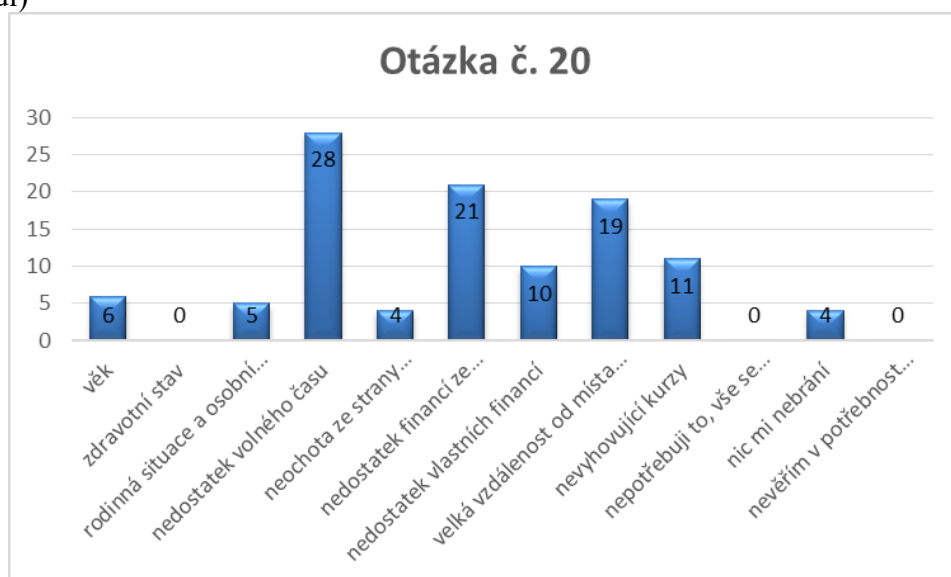
Graf 18: Otázka č. 19. Co Vás osobně motivuje k dalšímu vzdělávání? (vlastní zdroj autora)

	zájem o nové informace	růst prestiže, osobního rozvoje	snaha zlepšit si pracovní uplatnění	požadavek zaměstnavatele	získat rozhled a dále se rozvíjet	změny metodických postupů ve výuce	požadavek nadřízeného	možnost navýšení platu	možnost vyučovat i jiný předmět	nejsem motivován/a	jiné možnosti
Počet odpovědí	37	28	16	20	35	17	12	28	11	0	0
Relativní četnost v %	18	14	8	10	17	8	6	14	5	0	0

Tabulka 19: Otázka č. 19

Grafický výstup otázky č. 19 nabídl velice zajímavé výsledky, co se týče motivovanosti respondentů k dalšímu vzdělávání. Respondenti zde mohli reagovat více odpověďmi. Nejvyšší položku ze sloupcového grafu můžeme sledovat u odpovědí v počtu 37 tj. 18 %, kdy se jednalo o motivovanost zájmem o informace. Následovaly odpovědi – získat rozhled a dále se rozvíjet, jejichž počet dosáhl čísla 35 tj. 17 % z celkového počtu odpovědí. Stejný počet odpovědí 28 tj. 14 % byl zaregistrován u těchto dvou škál: růst prestiže, osobního rozvoje a možnosti navýšení platu. Dalších 10 % respondentů zde odpovědělo, že se jedná spíše o požadavek od zaměstnavatele. 8 % respondentů motivují k dalšímu vzdělávání změny metodických postupů ve výuce a snaha zlepšit své pracovní uplatnění. Nižší procentuální zastoupení je zde vyjádřeno odpověďmi: motivovanost požadavkem nadřízeného 6 % a možností vyučovat i jiný předmět 5 %. Záporně se nevyjádřil nikdo a stejně tak na jiné možnosti nereagoval žádný z respondentů.

Otázka č. 20. Co Vám naopak brání ve Vašem dalším vzdělávání? (možnost označit i více odpovědí)



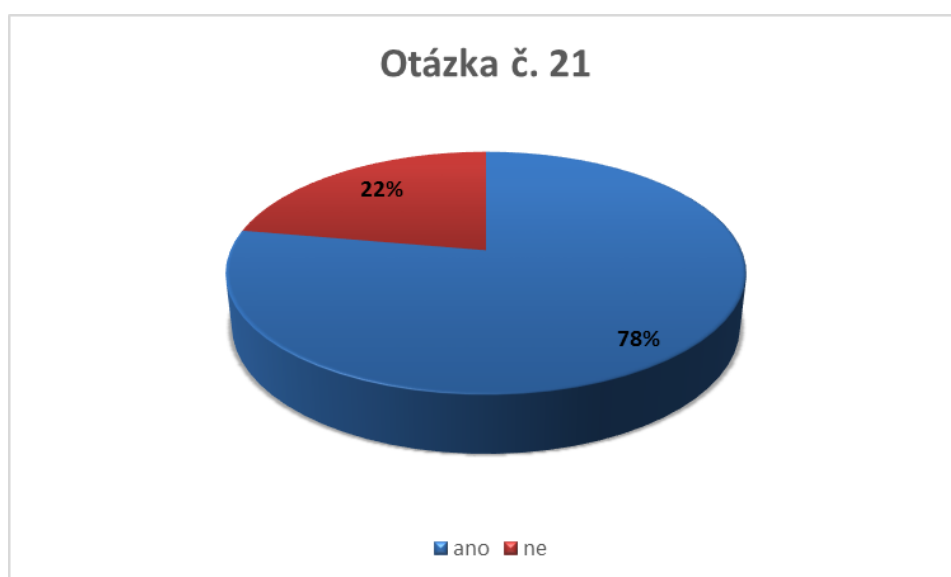
Graf 19: Otázka č. 20. Co Vám naopak brání ve Vašem dalším vzdělávání? (vlastní zdroj autora)

	věk	zdravotní stav	rodinná situace a osobní problémy	nedostatek volného času	neochota ze strany zaměstnavatele	nedostatek financí ze strany zaměstnavatele	nedostatek vlastních financí	velká vzdálenost od místa vzdělávání	nevyhovující kurzy	nepotřebuji to, vše se naučím praxí	nic mi nebrání	nevěřím v potřebnost dalšího vzdělávání
Počet odpovědí	6	0	5	28	4	21	10	19	11	0	4	0
Relativní četnost v %	6	0	5	26	4	19	9	17	10	0	4	0

Tabulka 20: Otázka č. 20

Zajímavou reakci respondentů nabízí grafický výstup otázky č. 20. Tato otázka byla koncipována tak, že se ptala respondentů, co jim naopak brání v dalším vzdělávání. Mohli využít možnost označit více odpovědí. Nejvyšším statistickým ukazatelem 26 % je zde vyjádření respondentů, že jim brání nedostatek volného času. Následovala odpověď nedostatek financí ze strany zaměstnavatele s 19 %. Velkou vzdálenost od místa vzdělávání uvedlo 19 respondentů, což je 17 % z celku. Dalším 10 % respondentům nevyhovují nabízené kurzy. Na vliv nedostatku vlastních financí, které brání v dalším vzdělávání, poukázalo 9 % respondentů. Ze souhrnu dalších odpovědí vyplývá, že 6 % respondentů spatřuje zábranu ve svém věku. Rodinná situace a osobní problémy brání v dalším vzdělávání u 5 % respondentů. Stejně 4% znázornění vykazuje neochota ze strany zaměstnavatele a odpověď, že nic nebrání v dalším vzdělávání. Nulové výsledky vykázaly odpovědi zdravotní stav, nepotřebuji to, vše se naučím praxí, nevěřím v potřebnost dalšího vzdělávání.

Otázka č. 21. Jste ochoten/a si na vzdělávání finančně přispívat?



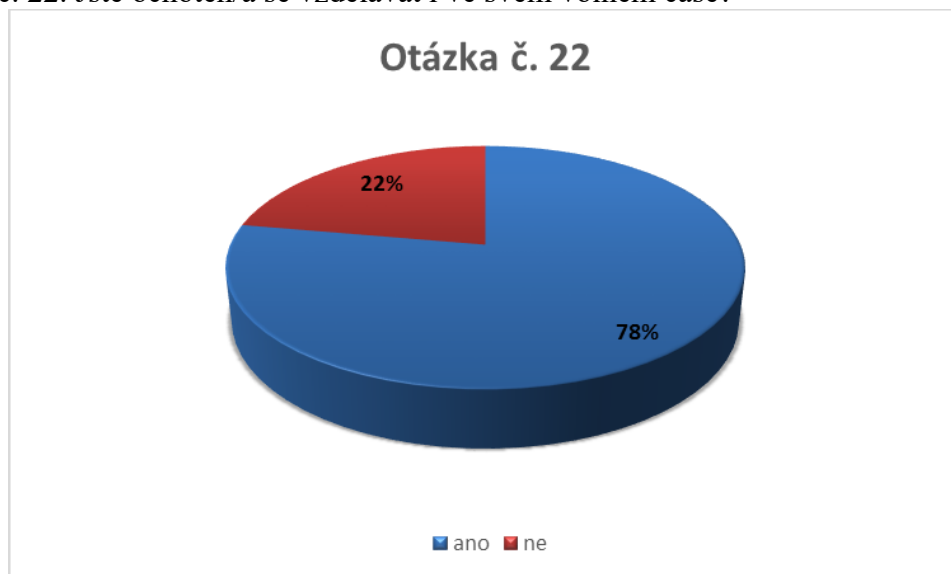
Graf 20: Otázka č. 21. Jste ochoten/a si na vzdělávání finančně přispívat? (vlastní zdroj autora)

	ano	ne
Počet odpovědí	35	10
Relativní četnost v %	78	22

Tabulka 21: Otázka č. 21

Reakce respondentů na tuto otázku č. 21 je velice pozitivní. Celkem 35 odpovědí bylo pozitivních, což znamená, že 78 % respondentů je ochotno si na další vzdělávání finančně přispívat. Neochotu finančně přispívat na další vzdělávání vyjádřilo zbývajících 10 respondentů tj. 22 % z celku.

Otázka č. 22. Jste ochoten/a se vzdělávat i ve svém volném čase?



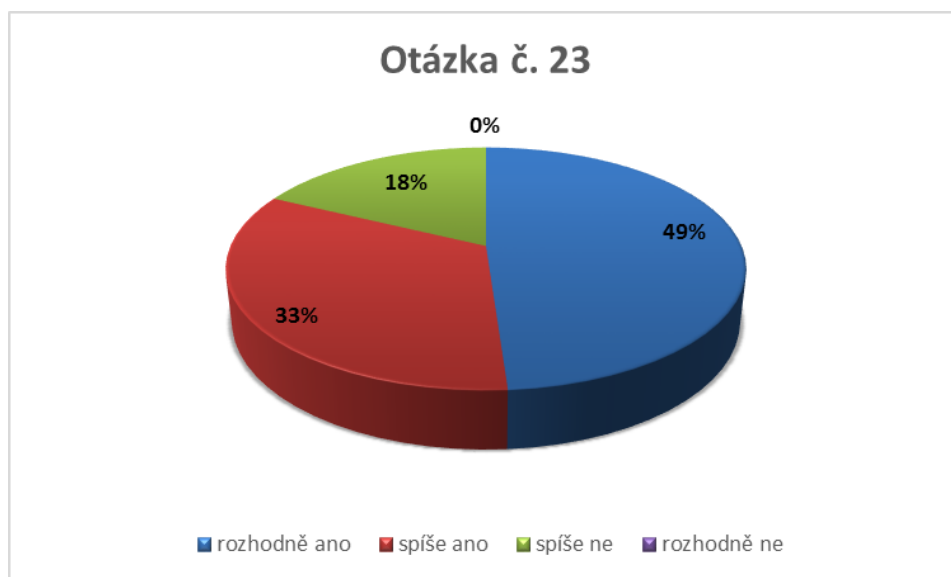
Graf 21: Otázka č. 22. Jste ochoten/a se vzdělávat i ve svém volném čase? (vlastní zdroj autora)

	ano	ne
Počet odpovědí	35	10
Relativní četnost v %	78	22

Tabulka 22: Otázka č. 22

Na první pohled je z grafu patrná převaha odpovědí pozitivních. Respondenti zde měli vyjádřit svou ochotu se dále vzdělávat i ve svém volném čase. Kladnou odpověď zvolilo 78 % respondentů. Svou neochotu vzdělávat se i ve svém volném čase vyjádřilo 22 % respondentů.

Otázka č. 23. Využíváte 12 dnů samostudia, které máte k dispozici opravdu k tomu, abyste se dále vzdělával/a?



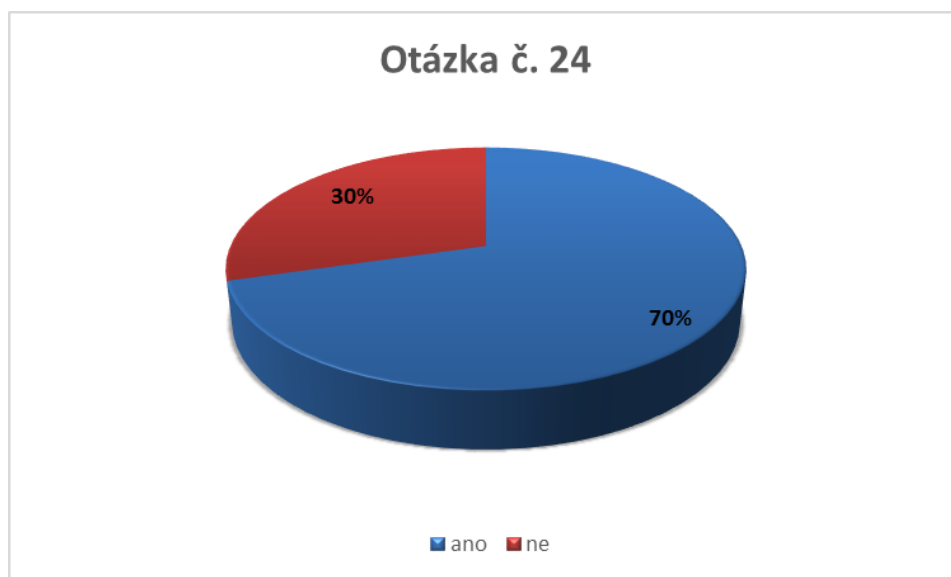
Graf 22: Otázka č. 23 Využíváte 12 dnů samostudia, které máte k dispozici opravdu k tomu, abyste se dále vzdělával/a? (vlastní zdroj autora)

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Počet odpovědí	22	15	8	0
Relativní četnost v %	49	33	18	0

Tabulka 23: Otázka č. 23

Znázornění četnosti a současně procentuální podíl v otázce č. 23 jasně poukazují na to, že 12 dnů, které mají učitelé využít k samostudiu ke vzdělávání, spíše nevyužívá 8 % respondentů. Těchto 8 respondentů odpovědělo negativně na předloženou otázku. Striktní negativní odpověď v podobě rozhodně ne nevyužil nikdo. Spíše ano odpovědělo celkem 15 respondentů, tj. 33 %. Pozitivně odpovědělo 22 respondentů. Těchto 49 % respondentů využívá 12 dnů samostudia k tomu, aby se dále vzdělávalo.

Otázka č. 24. Uvítal/a byste, kdyby bylo Vaše další vzdělávání kritériem pro vyšší nenárokovou složku platu?



Graf 23: Otázka č. 24. Uvítal/a byste, kdyby bylo Vaše další vzdělávání kritériem pro vyšší nenárokovou složku platu? (vlastní zdroj autora)

	ano	ne
Počet odpovědí	31	13
Relativní četnost v %	70	30

Tabulka 24: Otázka č. 24

Toto grafické znázornění vypovídá o skutečnosti, že většina dotazovaných tj. 70 % by uvítalo, kdyby bylo další vzdělávání kritériem pro vyšší nenárokovou složku platu. V dotazníku byla možnost uvést pouze pozitivní a negativní odpověď. Negativně se tedy vyjádřilo 30 % respondentů. Součtem absolutní četnosti je zřejmé, že z počtu 45 dotazovaných jeden respondent neodpověděl na tuto otázku vůbec.

4.5 Shrnutí výsledků výzkumu

Cílem tohoto orientačního výzkumného šetření bylo zjistit zájem o další vzdělávání pedagogických pracovníků na konkrétní střední škole. Na základě tohoto cíle výzkumu byly definovány následující výzkumné otázky:

- O1. Jaké postoje mají učitelé střední školy k účasti na vzdělávacích programech určených pro pedagogické pracovníky?
- O2. O jakou nabídku dalšího vzdělávání mají učitelé střední školy zájem?
- O3. Jaké podmínky pro další vzdělávání vytváří učitelům vedení školy?
- O4. Jaká je motivovanost učitelů k dalšímu vzdělávání pedagogů?

Výsledky zjištěné dotazníkovým šetřením jsou z celkového hlediska pozitivní. Respondenti odpověděli na všech 24 otázkách, což bylo pro výzkum velmi přínosné. Pouze na poslední otázku č. 24 jeden respondent neodpověděl.

O1. Jaké postoje mají učitelé střední školy k účasti na vzdělávacích programech určených pro pedagogické pracovníky?

Velmi pozitivní výsledky přinesla reakce na první výzkumnou otázku, jejíž výsledky můžeme čerpat z otázek č. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 aplikovaných v dotazníku. Své postoje vyjádřilo celkem 45 respondentů, z toho 8 mužů a 37 žen. Věkové rozmezí těchto respondentů bylo naměřeno v minimální míře ve věkovém rozmezí 35 let a méně a nejvíce je vyjádřena ve věkovém rozmezí 46 – 55 let.

Ze zjištěných údajů můžeme konstatovat, že všichni dotazovaní učitelé se účastní školeních určených pro pedagogy. Většina učitelů se účastní těchto vzdělávacích programů minimálně 1krát za rok, někteří dokonce i 4krát za rok. Pro většinu je tato četnost dostačující.

V posledních pěti letech se nejčastěji účastnili vzdělávacího programu typu informační a komunikační technologie, vzdělávacího kurzu z oblasti pedagogiky a psychologie, odborné vzdělávací programy vztahující se k vyučovaným předmětům.

Pro výzkum byla touto otázkou získána velmi důležitá fakta. Pět z nich projevilo zájem o vzdělávání zaměřené na moderní gastronomické trendy, uvádí zde příklady jako inovace v oblasti moderní gastronomie, vinařství, novinky v oblasti zařízení provozoven, míchaných nápojů. Dva respondenti projevili zájem o školení na tablety. Jeden respondent

projevil zájem o oblast školní psychologie a jeden o teorii výchovy. Následovali 2 respondenti s odpovědí management a marketing. Můžeme zde tedy konstatovat, že učitelé mají zájem o prohloubení odborné způsobilosti.

Ze zjištěných výsledků na otázku č. 17 můžeme sledovat nejčteněji vyjádřené hodnoty, přesně ve středu škály. 56 % respondentů neví, neumí posoudit, zda je spokojeno s plánem dalšího vzdělávání. Následovala spokojenost s plánem dalšího vzdělávání u 33 %. Velmi spokojeno bylo 7 %. Nejméně výsledků bylo zaznamenáno u 4 % spíše nespokojených respondentů. Negativně se nevyjádřil žádný z respondentů.

O2. O jakou nabídku dalšího vzdělávání mají učitelé střední školy zájem?

Reakce na tuto výzkumnou otázku byly kódovány do otázek č. 8, 9, 10, 12, 13. Z šetření jasně vyplynulo, že pro většinu učitelů střední školy je další vzdělávání velmi důležité nebo spíše důležité. Tato pozitivní zjištění potvrdilo i to, že na negativní část odpovědi nereagoval nikdo z respondentů. Prohlubování a zvyšování kvalifikace považují za samozřejmou součást svého profesního života a nadpoloviční většina respondentů má zájem se dále vzdělávat. Tento zájem je také podmíněn formou vzdělávací akce, kterou je realizována. Nejvíce učitelé upřednostňují formu přednášky, dále pak seminář a instruktáž. Menší zájem projeví o metodu e-learning, stáž a workshop. Naopak nemají vůbec zájem o nabídku inovativní metody vzdělávání jako je webinář.

Výsledkem šetření bylo také získání velmi důležitých informací týkajících se zájmu učitelů o vzdělávání zaměřené na moderní gastronomické trendy, jako jsou inovace v oblasti moderní gastronomie, vinařství, novinky v oblasti zařízení provozoven, míchaných nápojů. Další projeví zájem o školení na tablety, management a marketing a také o oblast školní psychologie a teorii výchovy. Metody vzdělávání, které učitelé upřednostňují je přednáška, seminář, méně pak instruktáž, e-learning a samostudium. Naopak nejeví vůbec zájem o novou metodu výuky, kterou je webinář.

O3. Jaké podmínky pro další vzdělávání vytváří učitelům vedení školy?

O podmínkách, které vytváří vedení školy pedagogům, vypovídaly otázky č. 14, 15, 16, 17, 18. O tom, zda jsou vůbec učitelé seznámeni s plánem dalšího vzdělávání, můžeme hovořit o velmi vyrovnaném počtu učitelů. Vyšší procento tj. 51 % sice vypovědělo, že je seznámeno s plánem dalšího vzdělávání, protože je zaměstnavatel požádal o vypracování osobního plánu dalšího vzdělávání. Jen o 3% méně respondentů uvedlo, že s tímto plánem

seznámeno není a zaměstnavatel nepožadoval jeho vypracování. Ne příliš pozitivní výsledky přinesla spokojenost s plánem dalšího vzdělávání, kdy většina učitelů neví nebo neumí posoudit spokojenost s tímto plánem. Avšak většina respondentů se přiklání k tomu, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro další vzdělávání a také je v něm podporuje. Což vypovídá o tom, že škola vytváří potřebné zázemí a podporu pro další vzdělávání učitelů. Z výsledků tohoto šetření, bylo dále zpracováno doporučení na zlepšení situace, pro vedení školy viz kapitola 4.6. Přínos výsledků pro pedagogickou praxi.

O4. Jaká je motivovanost učitelů k dalšímu vzdělávání pedagogů?

Ze zjištěných výsledků je patrná aktivita učitelů k dalšímu vzdělávání, která byla zaznamenána v otázkách č. 19, 20, 21, 22, 23, 24.

Učitelé jsou nejvíce motivováni k dalšímu vzdělávání zájmem o informace, chtějí získat rozhled a dále se rozvíjet. Také růstem prestiže, osobního rozvoje a v menší míře možností navýšení platu. Všichni respondenti jsou nějakým způsobem motivováni, nikdo neodpověděl záporně o tom, že by motivován nebyl.

Největší překážkou v dalším vzdělávání je podle učitelů nedostatek času. Další bariérou je nedostatek financí ze strany zaměstnavatele. Některým brání v dalším vzdělávání velká vzdálenost od místa vzdělávání a některým nevyhovují nabízené kurzy. Nikomu naopak nebrání zdravotní stav. O tom, že by se nepotřeboval dále vzdělávat, vše se naučil praxí nebo jej nepovažoval za nezbytné, nebyl přesvědčen nikdo.

Většina učitelů je ochotna si na další vzdělávání finančně přispívat a jsou ochotni se dále vzdělávat i ve svém volném čase.

Legislativně zakotvených 12 dnů samostudia, které mají učitelé využít ke vzdělávání, většina opravdu využije k tomuto účelu. Učitelé by však také uvítali, kdyby bylo další vzdělávání kritériem pro vyšší nenáročnou složku platu.

4.6 Přínos výsledků pro pedagogickou praxi

Dle původního záměru bylo orientační výzkumné šetření realizováno v prostředí SŠ a VOŠ CR. Vzhledem k menšímu vzorku respondentů, ale není možné výsledky šetření generalizovat a vztahovat na celou pedagogickou veřejnost. Cílem byla snaha o zpracování komplexní analýzy v oblasti dalšího vzdělávání učitelů v prostředí této školy.

Z výsledků šetření a vyhodnocení výsledků jasně vyplynulo, že učitelé střední školy jsou ochotni a pozitivně nakloněni dalšímu vzdělávání. Nejčastěji se účastnili vzdělávacího programu typu informační a komunikační technologie, vzdělávacího kurzu z oblasti pedagogiky a psychologie, odborné vzdělávací programy vztahující se k vyučovaným předmětům. Učitelé by se nejraději dále vzdělávali v oblasti moderní gastronomie, vinařství, nápojů což je vzhledem k odbornosti školy pochopitelné. Metodě vzdělávání, které dávají přednost, je přednáška a seminář.

Pro většinu učitelů střední školy je další vzdělávání velmi důležité. Prohlubování a zvyšování kvalifikace považují za samozřejmou součást svého profesního života a mají zájem se dále vzdělávat.

Předmětem zájmu se logicky stala otázka, zda mají učitelé vůbec dostatečné podmínky a zázemí pro další vzdělávání. I když někteří učitelé nevědí, nebo neumí posoudit spokojenost s tímto plánem, stejně se přiklání k tomu, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro další vzdělávání a také je v něm podporuje. Což vypovídá o tom, že škola vytváří potřebné zázemí a podporu pro další vzdělávání učitelů.

Učitelé jsou nejvíce motivováni k dalšímu vzdělávání zájmem o informace, chtějí získat rozhled a dále se rozvíjet. Největší překážkou v dalším vzdělávání je podle učitelů nedostatek času. Další bariérou je nedostatek financí ze strany zaměstnavatele. Některým brání v dalším vzdělávání velká vzdálenost od místa vzdělávání a některým nevyhovují nabízené kurzy.

Návrhem na zlepšení celé situace by mohlo být doporučení pro vedení školy:

- Výraznější podíl učitelů na zpracování plánu dalšího vzdělávání.
- Větší informovanost učitelů o jejich možnostech a profesním růstu.
- Nepodcenit požadavky učitelů v plánu dalšího vzdělávání.
- Věnovat pozornost novým trendům v oboru a reagovat na ně kvalitním vzdělávacím programem.
- Vytvářet učitelům takové podmínky pro práci, aby byli spokojeni po profesní stránce a přispět tak k pozitivní spolupráci mezi učiteli a vytvářet pozitivní klima na pracovišti.
- Vybírat pouze vhodná a kvalitní školení, která zlepší kvalitu a efektivitu výuky.
- Věnovat více finančních prostředků na vzdělávání učitelů.
- Investovat finanční prostředky na školení do menší skupiny učitelů, jež předají získané materiály a vědomosti ostatním kolegům.

- Odbourat některé úkony a tím snížit časovou vyčíženost, která učitelům brání v dalším vzdělávání.

Empirické šetření má v této finální podobě charakter sondy do problematiky DVPP, kdy výsledky mají přínos zejména pro danou školu, která existuje ve svých specifických podmínkách. Zjištěné výsledky a výstup této práce slouží jako zpětná vazba a vhodný inspirační materiál pro vedení školy jako určité doporučení v dalším plánování DVPP.

Vedení školy má nelehký úkol v oblasti dalšího vzdělávání učitelů, kdy musí skloubit jak záměry školské politiky, tak i potřeby pedagogických pracovníků samotných.

Závěr

Uchopit celou oblast dalšího vzdělávání učitelů by bylo velmi obsáhlé, proto byla diplomová práce zaměřena na základní charakteristiky vzdělávání a dalším hlavním proudem bylo především vzdělávání pedagogických pracovníků. Práce poukazovala nejen na obecné definice jako celoživotní učení, průřez vzděláváním učitelů od historických pramenů po současnost, ale také na legislativní stránku DVPP. Vnášela stručný pohled na postoj Ministerstva školství k aktuálnímu kariérenímu řádu. Dalším cílem teoretické části diplomové práce bylo poukázat na možnosti a způsoby dalšího vzdělávání učitelů. Tento cíl diplomové práce byl splněn.

Teoretická východiska se stala odrazovým můstkem pro praktickou část práce, která měla za cíl zmapovat situaci dalšího vzdělávání na konkrétní škole. Zmíněnou školou byla Střední škola a Vyšší odborná škola cestovního ruchu v Českých Budějovicích.

Cílem této empirické části bylo zpracování komplexní analýzy dalšího vzdělávání učitelů a zvyšování kvalifikace potřebné k výkonu povolání na této škole. Dílčím cílem bylo pak zjistit, jaké postoje mají učitelé střední školy k účasti na vzdělávacích programech určených pro pedagogické pracovníky. Tento cíl byl splněn.

Dalším dílčím cílem bylo zjistit, o jakou nabídku dalšího vzdělávání mají učitelé střední školy zájem. I tyto informace se podařilo získat a tím splnit další cíl práce.

Z diplomové práce také vyplývá, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro další vzdělávání učitelů, což bylo další výzkumnou otázkou, která byla potvrzena a tím splněn další cíl práce.

Učitelé střední školy jsou pozitivně nakloněni dalšímu vzdělávání. Pro většinu učitelů střední školy je další vzdělávání velmi důležité. Prohlubování a zvyšování kvalifikace považují za samozřejmou součást svého profesního života a mají zájem se dále vzdělávat. I když v mnoha případech je nutné překonávat mnohá úskalí jako je nedostatek času a nedostatek finančních prostředků. Tento cíl, zabývající se motivovaností učitelů k dalšímu vzdělávání byl naplněn.

Dalším cílem této práce bylo vypracovat návrh, který poslouží jako zpětná vazba a vhodný inspirační materiál pro vedení školy jako určité doporučení v budoucím plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. I tento cíl byl splněn.

Závěrem lze říci, že další vzdělávání je nezbytnou součástí, podmínkou i předpokladem profesionalizace pedagogických pracovníků a řízení kvality vzdělávání.

Resumé

Teoretická část diplomové práce byla zaměřena na základní charakteristiky vzdělávání blíže pak na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Práce obsahuje nejen obecné definice jako celoživotní učení, andragogika, ale také průřez vzděláváním učitelů od historických pramenů po současnost. Také obsahuje legislativní stránku DVPP a aktuálního kariérního řádu.

Praktická část práce měla za cíl zmapovat situaci dalšího vzdělávání na Střední škole a Vyšší odborné škole cestovního ruchu v Českých Budějovicích. Zjistit jaké postoje mají učitelé střední školy k účasti na vzdělávacích programech určených pro pedagogické pracovníky. O jakou nabídku dalšího vzdělávání mají učitelé střední školy zájem. Z diplomové práce také vyplývá, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro další vzdělávání učitelů. Učitelé střední školy jsou pozitivně nakloněni dalšímu vzdělávání. Pro většinu učitelů střední školy je další vzdělávání velmi důležité. Prohlubování a zvyšování kvalifikace považují za samozřejmou součást svého profesního života a mají zájem se dále vzdělávat.

Resume

The theoretical part of diploma work has been focused on the basic characteristics of the education especially on further education of pedagogical staff. The work contains not only a general definition as a lifelong learning, andragogy, but also the cross section of the education of teachers from historical sources to the present – day. Also contains a legislative possibilities of their further education.

The aim of the practical part of this thesis was to find out the situation of further education at Secondary school and the College of tourism. Find out what attitudes teachers have to participate in training programmes designed for teachers. What kind of further education are teachers interested in? From the thesis also result that school management creates the sufficient conditions for the further education of teachers. The teachers of the secondary school are positive for further education. For most teachers of the secondary school is further education very important. Deepening and enhancing the skills considered to be a natural part of their professional life and are interested in further education.

Seznam použitých obrázků

Obrázek 1: Schéma celoživotního učení.....	12
Obrázek 2: Kariérní řád - realizován 15. 3.2012 - 31.3.2015	25
Graf 1: Otázka č. 1. Vaše pohlaví? (vlastní zdroj autora).....	37
Graf 2: Otázka č. 2. V jakém věkovém rozmezí se nacházíte? (vlastní zdroj autora)	38
Graf 3: Otázka č. 3. Kolik let pracujete ve školství jako učitel? (vlastní zdroj autora)	39
Graf 4: Otázka č. 4. Účastníte se pravidelně vzdělávacích programů určených pro pedagogické pracovníky? (vlastní zdroj autora).....	40
Graf 5: Otázka č. 5. Pokud ano, jak často? (vlastní zdroj autora)	41
Graf 6: Otázka č. 6. Považujete tuto četnost za dostačující? (vlastní zdroj autora).....	
Graf 7: Otázka č. 7 Jaké vzdělávací programy jste v posledních 5 letech absolvovali? (vlastní zdroj autora).....	43
Graf 8: Otázka č. 9: Jakou metodu vzdělávání upřednostňujete? (vlastní zdroj autora)	45
Graf 9: Otázka č. 10. Považujete prohlubování Vaší kvalifikace za potřebné k výkonu Vašeho povolání? (vlastní zdroj autora)	46
Graf 10: Otázka č. 11. Měla pro Vás účast na vzdělávacích akcích pozitivní přínos? (vlastní zdroj autora).....	47
Graf 11: Otázka č. 12. Máte zájem se dále vzdělávat? (vlastní zdroj autora)	48
Graf 12: Otázka č. 13. Je pro Vás osobně další vzdělávání důležité?	49
Graf 13: Otázka č. 14. Jste seznámen/a s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (vlastní zdroj autora)	50
Graf 14: Otázka č. 15. Požaduje po Vás zaměstnavatel vypracování osobního plánu dalšího vzdělávání? (vlastní zdroj autora).....	51
Graf 15: Otázka č. 16. Podporuje Vás zaměstnavatel v dalším vzdělávání? (vlastní zdroj autora)	52
Graf 16: Otázka č. 17 Jste s plánem dalšího vzdělávání spokojen/a? (vlastní zdroj autora).....	53
Graf 17: Otázka č. 18. Myslíte si, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro Vaše další vzdělávání? (vlastní zdroj autora)	54
Graf 18: Otázka č. 19. Co Vás osobně motivuje k dalšímu vzdělávání? (vlastní zdroj autora)	55
Graf 19: Otázka č. 20. Co Vám naopak brání ve Vašem dalším vzdělávání?(vlastní zdroj autora)	56
Graf 20: Otázka č. 21. Jste ochoten/a si na vzdělávání finančně přispívat? (vlastní zdroj autora)	57
Graf 21: Otázka č. 22. Jste ochoten/a se vzdělávat i ve svém volném čase? (vlastní zdroj autora)	58

Graf 22: Otázka č. 23 Využíváte 12 dnů samostudia, které máte k dispozici opravdu k tomu, abyste se dále vzdělával/a? (vlastní zdroj autora)	59
Graf 23: Otázka č. 24. Uvítal/a byste, kdyby bylo Vaše další vzdělávání kritériem pro vyšší nenárokovou složku platu? (vlastní zdroj autora).....	60
Tabulka 1: Absolvované vzdělávací semináře oblast prevence sociálně-patologických jevů	Chyba! Záložka není definována.
Tabulka 2: Otázka č. 1	37
Tabulka 3: Otázka č. 2	38
Tabulka 4: Otázka č. 3	39
Tabulka 5: Otázka č. 4	40
Tabulka 6: Otázka č. 5	41
Tabulka 7: Otázka č. 6	42
Tabulka 8: Otázka č. 7	43
Tabulka 9: Otázka č. 9	45
Tabulka 10: Otázka č. 10	46
Tabulka 11: Otázka č. 11	47
Tabulka 12: Otázka č. 12	48
Tabulka 13: Otázka č. 13	49
Tabulka 14: Otázka č. 14	50
Tabulka 15: Otázka č. 15	51
Tabulka 16: Otázka č. 16	52
Tabulka 17: Otázka č. 17	53
Tabulka 18: Otázka č. 18	54
Tabulka 19: Otázka č. 19	55
Tabulka 20: Otázka č. 20	56
Tabulka 21: Otázka č. 21	57
Tabulka 22: Otázka č. 22	58
Tabulka 23: Otázka č. 23	59
Tabulka 24: Otázka č. 24	60
Příloha 1: Dotazník	74
Příloha 2: Osvědčení NIDV	79
Příloha 3: Osvědčení THEIA	80
Příloha 4: Osvědčení CERMAT	81
Příloha 5: Osvědčení Školské zařízení pro DVPP Královéhradeckého kraje.....	82
Příloha 6: Dlouhodobý plán DVPP 2014/2015 SŠ a VOŠ CR.....	83
Příloha 7: Přehled absolvovaných školení 2013/2014 a 2014/2015 SŠ a VOŠ CR	87

Použitá literatura a elektronické zdroje

Literatura

- BENEŠ, Milan. *Andragogika*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2003, 216 s. Andragogika. ISBN 80-86432-23-8. s 15
- ERHARTOVÁ, Zdeňka. *Dlouhodobý plán DVPP SŠ a Vyšší odborné školy cestovního ruchu*. České Budějovice, 2015.
- GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, 207 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6.
- KOHNNOVÁ, Jana. *Další vzdělávání učitelů základních a středních škol jako prostředek transformace českého školství*. Praha: Univerzita Karlova, 1995, 80 s. Studia pedagogica.
- KOHNNOVÁ, Jana. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 362 s. ISBN 978-80-7290-625-3.
- MUŽÍK, Jaroslav. *Androdidaktika*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004, 146 s. Lidské zdroje. ISBN 80-735-7045-9.
- MUŽÍK, Jaroslav. *Profesní vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 263 s. Vzdělávání dospělých. ISBN 978-80-7357-738-4.
- Palán Zdeněk, Langer Tomáš, *Základy andragogiky*, Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, ISBN 978-80-86723-58-7.
- PALÁN, Zdeněk. *Výkladový slovník vzdělávání dospělých*. Olomouc: DAHA, 1997, 159 s. Promos. ISBN 80-902232-1-4.
- PALÁN, Zdeněk. *Vzdělávání dospělých a Evropa*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000, 127 s. ISBN 80-704-1879-6.
- PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Praha: Vysoká škola J.A. Komenského, 2003, 199 s. ISBN 80-86723-03-8.
- PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 320 s. ISBN 978-80-247-4748-4.
- PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.
- SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.
- Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, 747 s. ISBN 80-718-4164-1.

Elektronické zdroje

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání: CERMAT [online]. [cit. 2016-01-11].

Dostupné z: <http://www.cermat.cz/>

Česká škola: Informace o implementaci kariérního systému učitelů [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2016/01/informace-o-implementaci-karierniho.html>

Česká škola: Konkrétní skutečné kroky vedoucí ke kvalitě učitelů [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2016/01/konkretni-skutecne-kroky-vedouci-ke.html>

Česká škola: Konkrétní skutečné kroky vedoucí ke kvalitě učitelů [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2016/01/konkretni-skutecne-kroky-vedouci-ke.html>

Euroskop: Komunitární programy [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8643/sekce/komunitarni-programy>

JULES A JIM: Rozvíjíme vztahy, osobnostně sociální dovednosti a podnikatelské myšlení žáků a učitelů v komunitě školy. [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.julesajim.cz/old/index.php>

Kariéra učitelů: Kariérní systém učitelů [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: http://www.nidv.cz/cs/download/kariera/vystupy/letak_ks_graficke_schema_karierniho_systemu_ucitelu.pdf

KVS: JOBOS [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://kvs.jobos.cz/>

MIKLOVÁ, J. Kariérní systém učitelů. MŠMT [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://skolskeodbory.cz/index.php>

MŠMT: Kariérní řád [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/o-webu-msmt/karierni-rad>

MŠMT: Rejstřík škol a školských zařízení [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>

MŠMT: Řídící výbor programu Leonardo Da Vinci [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/ridici-vybor-programu-leonardo-da-vinci>

MŠMT: Vzdělávací instituce [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/akreditace-vzdelavaci-institute>

MŠMT: Vzdělávání [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-vcr/skolskareforma/co-si-mysli-ucitele-a-reditele-o-skolske-reforme>

Národní agentura pro evropské vzdělávací programy: NAEP [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.naep.cz>

- Národní soustava povolání: Informace o projektu* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://info.nsp.cz/Default.aspx#p02>
- Národní ústav pro vzdělávání: O projektu* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/nsk2/o-projektu>
- NSK: Národní soustava kvalifikací* [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: <http://www.narodnikvalifikace.cz/>
- NIDV: Programová nabídka* [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://nidv.cz/cs/projekty/projekty-esf/karierni-system.ep/>
- NIDV: Programová nabídka* [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: http://nidv.cz/cs/programova-nabidka/prihlaseni_do_vzdelavaciho_programu.ep/
- Škola cestovního ruchu a VOŠ České Budějovice: Výroční zpráva* [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.skolacrb.cz/vyrocnizp.php#AutoScroll>
- TOPZINE: CERMAT - kdo za nim stojí* [online]. [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: <http://www.topzine.cz/cermat-a-kdo-za-nim-stoji>
- Univerzita Karlova: Celoživotní vzdělávání* [online]. [cit. 2015-09-24]. Dostupné z: <http://www.cuni.cz/UK-8.html>

Přílohy

Dotazník

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

dovolte mi Vás požádat o vyplnění anonymního dotazníku. Jmenuji se Zuzana Plášilová Koželská a jsem studentkou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kde studuji obor Učitelství odborných předmětů pro střední školy. Vyplněný dotazník bude sloužit jako podkladový materiál k mé praktické části diplomové práce na téma „Vzdělávání učitelů odborných předmětů“. Vyplnění dotazníku Vám nezabere více jak 15 minut. Za vyplnění dotazníku Vám předem děkuji.

1) Vaše pohlaví?

- Žena
- Muž

2) V jakém věkovém rozmezí se nacházíte?

- méně než 35 let
- 35 – 45 let
- 46 – 55 let
- 56 a více let

3) Kolik let pracujete ve školství jako učitel?

- do 5 let
- 6 – 10 let
- 11 – 15 let
- 16 – 20 let
- 21 – 25 let
- 26 a více let

4) Účastníte se pravidelně vzdělávacích programů určených pro pedagogické pracovníky?

- Ano
- Ne

5) Pokud ano, jak často?

..... * za rok

6) Považujete tuto četnost za dostačující?

Ano

Ne

7) Jaké vzdělávací programy jste v posledních 5 letech absolvovali? (možnost označit i více odpovědí)

Z oblasti pedagogiky nebo psychologie

Určené k organizaci maturitních zkoušek

Informační a komunikační technologie

Odborné, vztahující se k vyučovaným předmětům

Ekologická výchova

Jazykový kurz

Inovativní přístupy ve výuce

Zaměřené na školskou legislativu včetně BOZP

Jiné.....

8) O jaké jiné oblasti školení byste měl/a zájem?

Uveďte:.....

.....

9) Jakou metodu vzdělávání upřednostňujete? (možnost označit i více odpovědí)

Přednáška

Instruktaž

Seminář

Workshop

E – learning

Webinář

Stáž

Samostudium (knihy, internet, TV)

Jiné-uveďte.....

10) Považujete prohlubování Vaší kvalifikace za potřebné k výkonu Vašeho povolání?

- Ano, považuji ho za samozřejmou součást svého profesního života
- Ano, považuji ho za důležité, ale není mi umožněno
- Ne, nepovažuji

11) Měla pro Vás účast na vzdělávacích akcích pozitivní přínos?

- Ano
- Ne
- Nevím, neumím posoudit

12) Máte zájem se dále vzdělávat?

- Určitě ano
- Ano, pokud budu muset
- Určitě ne

13) Je pro Vás osobně další vzdělávání důležité?

- Velmi důležité
- Spíše důležité
- Nevím
- Spíše nedůležité
- Není vůbec důležité

14) Jste seznámen/a s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků?

- Ano
- Ne

15) Požaduje po Vás zaměstnavatel vypracování osobního plánu dalšího vzdělávání?

- Ano
- Ne

16) Podporuje Vás zaměstnavatel v dalším vzdělávání?

Ano

Ne

17) Jste s plánem dalšího vzdělávání spokojen/a?

Velmi spokojen/a

Spíše spokojen/a

Nevím, neumím posoudit

Spíše nespokojen/a

Nespokojen/a

18) Myslíte si, že vedení školy vytváří dostatečné podmínky pro Vaše další vzdělávání?

Ano

Ne

Nevím, neumím posoudit

19) Co Vás osobně motivuje k dalšímu vzdělávání? (možnost označit i více odpovědí)

Zájem o nové informace

Růst prestiže, osobního rozvoje

Snaha zlepšit si pracovní uplatnění

Požadavek zaměstnavatele

Získat rozhled a dále se rozvíjet

Změny metodických postupů ve výuce

Požadavek nadřízeného

Možnost navýšení platu

Možnost vyučovat i jiný předmět

Nejsem motivován/a

Jiné možnosti

20) Co Vám naopak brání ve Vašem dalším vzdělávání? (možnost označit i více odpovědí)

- Věk
- Zdravotní stav
- Rodinná situace a osobní problémy
- Nedostatek volného času
- Neochota ze strany zaměstnavatele
- Nedostatek financí ze strany zaměstnavatel
- Nedostatek vlastních financí
- Velká vzdálenost od místa vzdělávání
- Nevyhovující kurzy
- Nepotřebuji to, vše se naučím praxí
- Nevěřím v potřebnost dalšího vzdělávání
- Nic mi nebrání

21) Jste ochoten/a si na vzdělávání finančně přispívat?

- Ano
- Ne
- Částečně

22) Jste ochoten/a se vzdělávat i ve svém volném čase?


- Ano
- Ne

23) Využíváte 12 dnů samostudia, které máte k dispozici opravdu k tomu, abyste se dále vzdělával/a?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

24) Uvítal/a byste, kdyby bylo Vaše další vzdělávání kritériem pro vyšší nenárokovou složku platu?

- Ano
- Ne


NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

OSVĚDČENÍ

Jméno a příjmení: _____

Datum narození: _____
Místo narození: **České Budějovice**


absolvoval(a) vzdělávací program _____


Specifické poruchy učení

Místo konání: SS a VOŠ cestovního ruchu, F. Šrámka 9, České Budějovice
Datum konání: 27. února 2012
Rozsah: 8 vyučovacích hodin
Číslo osvědčení: _____

Vzdělávací program byl akreditován MŠMT v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pod č.j.: 39 399/2011-25-882
Vydal Národní institut pro další vzdělávání, Jeruzalémská 957/12, Praha 1, IČ: 457 68 455.
Číslo jedničky akreditační instituce v systému DVPP č. j. 19 167/05 - 25

V Českých Budějovicích 27. 02. 2012




Mgr. Helena Plitzová
ředitelka



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

THEIA – krizové centrum o.p.s.
akreditovaná vzdělávací instituce

uděluje

OSVĚDČENÍ

číslo

o absolvování akreditovaného vzdělávacího programu

KYBERŠIKANA a její dopad na dnešní společnost


(Číslo akreditace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy:
č. 11984/2011-25-304)

Rozsah vzdělávacího programu: 6 vyučovacích hodin

Termín konání kurzu : 23.10.2014


Mgr. Ondřej Čech
lektor kurzu

THEIA – krizové centrum o.p.s.
Mánesova 11/3b
370 01 České Budějovice
IČ: 265 62 731, www.theia.cz


Bc. Barbora Čechová
vedlečka

V Českých Budějovicích, dne 23. října 2014

Aktivita je realizována v rámci projektu "Zlepšení rovných příležitostí dětí a žáků v Jihočeském kraji", reg. číslo CZ.1.07/1.2.15/01.0032, který je financován z prostředků ESF prostřednictvím OPVK a státního rozpočtu ČR



Číslo osvědčení:

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání – CERMAT, IČ: 72029455
Jankovcova 933/63, 170 00 Praha 7 – Holešovice, vydává podle § 80 zákona č. 561 o předškolním,
základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

OSVĚDČENÍ

o způsobilosti k výkonu funkce

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Název funkce: **Zadavatel**
Zkušební předmět: -----
Úroveň obtížnosti: -----

Odborná příprava

Časová dotace: 3,5 hod.

Obsah:

- 6.1.3 Zkušební dokumentace
- 6.1.4 Organizace MZ související se zadáváním písemných zkoušek
- 6.1.5 Zadávání písemných zkoušek
- 6.2.2 Poslechové subtesty – technické vybavení

Datum složení zkoušky: 9. května 2013

Platnost osvědčení do: není omezena

Osvědčení je dokladem pro jmenování do výše uvedené funkce.

Datum a místo vydání:
9. května 2013, Praha



Ing. Jiří Zíka
ředitel

 Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje
Hradec Králové, Štefánikova 566, IČo: 62731882
Akreditace vzdělávací instituce v systému DVPP č.j.: MSMT-19096/2012-25

Školní rok: 2014/2015
Kód programu: 1-01-2-21

Číslo osvědčení:



OSVĚDČENÍ
O ABSOLVOVÁNÍ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
k prohlubování odborné kvalifikace dle zákona č. 563/2004 Sb. a § 1 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Pan/paní _____

absolvoval/a vzdělávací program

Přístup, komunikace a práce s agresivním jedincem aneb Od zlobivých ke zlým

Termín konání: 22. dubna 2015
Místo konání: SŠ a VOŠ cestovního ruchu, České Budějovice, F. Šrámka 9
Časový rozsah: 5 hodin

Vzdělávací program byl akreditován MŠMT v rámci DVPP pod č.j. MSMT-1131/2015-1-169.

Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje
Hradec Králové, Štefánikova 566
IČO 62731882


Mgr. Marcela Nováková, ředitelka

V Hradci Králové dne 22. 4. 2015

Plán DVPP 2014/2015	
a	
Dlouhodobý plán DVPP	
Spisový znak	A. 1.
Skartační znak	A5
Vypracoval:	Mgr. Z. Erhartová
Schválil:	ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne	25. 8. 2014

Ředitelka školy vydává v souladu podle § 24 zákona č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících v platném znění a podle ustanovení vyhlášky č. 317/2005 Sb. O dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění (dále jen V317) tento plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP).

1. Účel

Tento plán je podkladem pro organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v příslušném školním roce i v dlouhodobém horizontu. Samostudium pedagogických pracovníků podle § 24 zákona č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících v platném znění (dále jen ZPP) bude přílohou plánu čerpání o dovolené.

2. Základní podmínky

DVPP školy je organizováno na základě následujících zásad:

- Rovnost příležitosti a zákaz diskriminace. Každý pedagogický pracovník má stejnou možnost účasti na dále uvedených formách a druzích DVPP, za podmínek a možností uvedených v tomto plánu.
- Vzdělávání celého pedagogického týmu bude mít přednost před individuálním studiem k prohloubení kvalifikace.
- Základním parametrem pro výběr konkrétního vzdělávání jsou potřeby školy a rozpočet školy.
- Studium k získání kvalifikace nezbytné pro výkon povolání podle ZPP nebo pracovním zařazení podle V317 (studium pro ředitele škol, pro vedoucí pracovníky, výchovného poradce, koordinátora informačních a komunikačních technologií, koordinátora školních vzdělávacích programů, preventivu rizikových jevů, koordinátora environmentální výchovy, má přednost před dalším studiem.
- Mezi přednostní typ studia patří rovněž studium pro funkce uvedené v nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků (metodik informačních a komunikačních technologií).
- S pracovníkem absolvujícím studium může škola uzavřít kvalifikační dohodu a v jejím rámci poskytovat studijní úlevy a náhrady.
- Účast na vzdělávání k prohlubování kvalifikace, které nařídí ředitelka školy, je pro pracovníky školy podle zákoníku práce povinná.

3.1. Studium ke splnění kvalifikačních předpokladů (§2-5 V317)

V rámci tohoto vzdělávání je stanovena potřeby školy dosáhnout plné odborné kvalifikace podle ZPP i tohoto pracovního zařazení:

- učitel všeobecně vzdělávaných předmětů střední školy
- učitel odborných předmětů střední školy

V uvedených případech bude škola podporovat studium vedoucí k dosažení plné kvalifikace podle ZPP

- v bakalářských a magisterských studijních programech,
- vzdělávané v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy,
- studium pedagogiky,

Studium pedagogiky

V současné době je zapotřebí doplnit toto vzdělání u učitelů odborných předmětů. 3 učitelé si doplní kvalifikaci 3. stupeň.

Studium pro asistenty pedagoga

V současné době škola nemá pracovníky na tomto pracovním zařazení, studium nebude nikdo absolvovat.

Studium pro ředitele škol a školských zařízení

Ředitelka školy je absolventkou toho studia podle § 5 V317

3.2. Studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů (§7-9 V317)

Studium pro výchovné poradce

- škola zajistí studium výchovného poradce v následujícím období

Studium pro vedoucí pedagogické pracovníky

- ředitelka školy je absolventkou tohoto studia podle § 7 V317

Studium k výkonu specializovaných činností

Prioritou školy je zajistit další vzdělávání u pracovníků školy pro výkon specializovaných činností, kterými jsou:

- a) koordinace v oblasti informačních a komunikačních technologií,
- b) prevence sociálně patologických jevů,
- c) specializovaná činnost v oblasti environmentální výchovy,
- d) studium odborných učitelů v oblasti gastronomie a cestovního ruchu

V uvedených případech bude škola podporovat další studium v rámci akreditovaných vzdělávacích programů vysokých škol a jiných vzdělávacích institucí.

3.3. Studium k prohlubování odborné kvalifikace

Průběžné vzdělání bude zaměřeno na aktuální teoretické a praktické otázky související s procesem vzdělávání a výchovy. Obsahem průběžného vzdělávání jsou zejména nové poznatky z obecné pedagogiky, pedagogické a školní psychologie, teorie výchovy, obecné didaktiky, gastronomie, hotelnictví, cestovního ruchu, ekonomických a jiných odborných předmětů a jejich odborných didaktik, prevence sociálně patologických jevů a bezpečnosti a ochrany zdraví, jazykové vzdělání pedagogických pracovníků, práce s ICT, ŠVP, BOZP.

Formy průběžného vzdělání

- Škola bude preferovat systematické a dlouhodobé vzdělání pedagogů jako týmu přímo na pracovišti s docházkou lektorů na školu,
- Dále je možná individuální účast pedagogů na kurzech a seminářích. Délka trvání vzdělávacího programu průběžného vzdělání činí nejméně 4 vyučovací hodiny.

3.4. Přehled vzdělávání ve školním roce 2014/2015

Vzdělávací akce	Vzdělávací instituce
Finanční gramotnost	NIDV
Nová maturita	CERMAT
Kyberšikana, orientace v kyberprostoru	
Rizikové chování	
Nové trendy v gastronomii	
Jazykové vzdělání	
ICT ve výuce	
EVVO	
Mediální výchova	
Doplnění odborné kvalifikace	
Individuální přístup k žákům	
Manažerské dovednosti pedagogů	

3.5. Dlouhodobý plán DVPP

Škola se zaměří na vzdělání celého pedagogického týmu, kdy lektori budou docházet přímo na školu a zpracují vzdělávací téma s ohledem na potřeby školy jako celku i s ohledem na odbornosti jednotlivých vyučujících a potřeby jednotlivých vyučovacích předmětů. Vzdělávání bude dlouhodobé, aby pracovníci školy i lektori mohli reagovat na průběh, požadavky. Cílem je výrazně zvýšit schopnost profilace školy v určitých oblastech, zkvalitnit nabídku školy směrem k rodičům a uchazečům a studium.

Témata budou zařazena do ročních plánů DVPP školy tak, aby pro každý školní rok bylo vybráno jedno téma, aby účastníci prošli celým kurzem, případně měli možnost doplnit si chybějící lekce. Témata se ale také mohou prolínat, mohou být zařazována podle aktuálnosti. Dokončení kurzu v jedné oblasti neznamena ukončení vzdělání v této oblasti, v dalších letech budou zařazovány opakovací a doplňovací lekce o aktuálním dění v této oblasti.

Škola zajistí lektory tak, aby celý kurz byl vždy akreditován MŠMT a účastníci získali osvědčení.

V Českých Budějovicích dne 31. 8. 2014

Mgr. Erhartová

Ředitelka školy

Přehled absolvovaných vzdělávacích akcí. 2013/2014.

	Název	Počet pedagogů
1.	Kariérní systém	2
2.	Mediální gramotnost	3
3.	Metodika ANJ-4 hod. kurz (EU Peníze školám)	1
4.	Metodika ANJ-zahraniční kurz- (EU Peníze školám)	1
5.	Metodika ANJ,NEJ-roční kurz (EU Peníze školám)	5
6.	První pomoc	40
7.	Finanční gramotnost	3
8.	Školská legislativa	2
9.	Odborné semináře AHR	2
10.	Semináře ZFJCU (uč.obd.předmětů)	4
11.	EVVO	3
12.	Vedení a tvorba absolventské práce	1

Přehled absolvovaných vzdělávacích akcí.

2014/2015.

	Název	Počet pedagogů
1.	Holocaust	1
2.	System ISPIS-ČSI-tvorba ŠVP	3
3.	IELTS-mezinárodní zkouška z anglického jazyka	1
4.	MZ Hodnotitel	4
5.	MZ Zadavatel	5
6.	MZ MK	1
7.	Absolventská práce VOŠ	1
8.	Přístup, komunikace a práce s agresivním jedincem aneb Od zlobivých ke zlým	36
9.	EVVO	2
10.	Brána jazyků	1